ΑΠΟΘΗΚΗ

ΤΩΝ

ΩΦΕΛΙΜΩΝ ΓΝΩΣΕΩΝ.

ΙΟΥΛΙΟΣ, 1839.] [ΑΡΙΘ. 31.

ΑΝΑΚΑΛΥΨΙΣ ΤΗΣ ΑΜΕΡΙΚΗΣ.

Ημεραν Παρασκευὴν, τρίτην Αὐγούστου, τὸ χιλιοστὸν τετρακοσιοστὸν ἐννενηκοστὸν δεύτερον ἔτος, ἐξέπλευσεν ὁ Κολόμβος ἀπὸ τὴν Πάλον τῆς Ἱσπανίας, ὀλίγον πρὸ τῆς ἀνατολῆς τοῦ ἡλίου, ἐνώπιον μεγίστου πλήθους θεατῶν, οἵτινες ηὔχοντο μὲν εἰς τὸ ταξείδιον καλὰ τέλη, ἀλλὰ δὲν ἐπροσδόκων εἰμὴ ἀποτυχίαν.

Ὁ στολίσκος συνίστατο ἀπὸ τρία μόνον μικρὰ πλοῖα, —Santa Maria, Pinta, καὶ Nigna,—περιέχοντα ἐννενήκοντα ψυχὰς, ὡς ἐπιτοπλεῖστον ναύτας, μέ τινας τυχοδιώκτας, καὶ ὀλίγους κυρίους τῆς Ἱσπανικῆς αὐλῆς, τοὺς ὁποίους ἡ βασίλισσα διώρισε νὰ συνοδεύσωσι τὸν Κολόμβον.

Πρῶτον διευθύνθη εἰς τὰς Καναρίας Νήσους, ὅθεν, ἀφοῦ ἐπεσκεύασε τὰ πλοῖά του, καὶ ἐφωδιάσθη ἀπὸ νωπὰς ζωοτροφίας, ἀνεχώρησε τὴν ἕκτην Σεπτεμβρίου. Ἐδῶ ἤρχισε κυρίως τὸ τῆς ἀνακαλύψεως ταξείδιον· καθότι ὁ Κολόμβος, πλέων κατευθεῖαν πρὸς δυσμὰς, ἀφῆκε τὸν συνήθη τῆς ναυτιλίας δρόμον, καὶ ἐξετάθη εἰς ἀπέραστα καὶ ἄγνωστα πελάγη.

Τὴν πρώτην ἡμέραν, ἐξ αἰτίας τῆς γαλήνης, προώδευσαν ὀλίγον· ἀλλὰ τὴν δευτέραν, ἐχάθησαν αἱ Καναρίαι· καὶ πολλοὶ τῶν ναυτῶν, ἀθυμοῦντες ἤδη καὶ καταπεπληγμένοι ἀπὸ τὴν τόλμην τῆς ἐπιχειρήσεως, ἤρχισαν νὰ κτυπῶσι τὰ στήθη καὶ νὰ δακρύωσιν, ὡς νὰ μὴν ἔμελλαν ποτὲ πλέον νὰ ἴδωσι ξηράν. Ὁ δὲ Κολόμβος ἐπαρηγόρει αὐτοὺς, ὑποσχόμενος καλὰ τέλη καὶ μεγάλα πλούτη εἰς τὰς εὐδαίμονας χώρας, ὅπου τοὺς ὡδηγοῦσε.

Ἀπὸ τὴν πρώϊμον ταύτην φανέρωσιν τῆς διαθέσεως τῶν ὁπαδῶν του ἐδιδάχθη ὁ Κολόμβος, ὅτι πρέπει νὰ ἑτοιμασθῇ ὄχι μόνον διὰ τὰς ἀναποφεύκτους δυσκολίας τοῦ ταξειδίου, ἀλλὰ καὶ δι' ὅσας ἦτο πιθανὸν νὰ τὸν προξενήσῃ ἡ ἄγνοια καὶ ἡ δειλία τοῦ πληρώματος· κατέλαβε δὲ, ὅτι πρὸς κατόρθωσιν τοῦ σκοπουμένου ἀπαιτεῖτο ὄχι ὀλιγώτερον ἡ τέχνη τοῦ κυβερνᾶν τὰ πνεύματα τῶν ἀνθρώπων παρ' ἡ ναυτικὴ ἐμπειρία καὶ ἡ δραστήριος γενναιότης.

Κατ' εὐτυχίαν ὅμως καὶ ἑαυτοῦ καὶ τοῦ κράτους τὸ ὁποῖον ὑπηρέτει, σιμὰ τῆς θερμῆς καρδίας καὶ τοῦ γεννητικοῦ πνεύματος εἶχε καὶ ἄλλου εἴδους ἀρετὰς, —γνῶσιν τῶν ἀνθρώπων ἀκριβῆ, τρόπους ἑλκυστικοὺς, σταθερὰν ἐπιμονὴν εἰς ἐκπλήρωσιν ὁποιουδήποτε σχεδίου, τὴν ἐντελῆ κυβέρνησιν τῶν ἰδίων του παθῶν, καὶ τὸ προτέρημα τοῦ διευθύνειν τὰ τῶν ἄλλων. Ἐκτὸς τούτων, τὰ ὁποῖα καθίσταναν αὐτὸν ἀρχικώτατον, εἶχε καὶ τὰς ἀνωτέρας ἐκείνας τοῦ ἐπαγγέλματός του γνώσεις, αἵτινες γεννοῦν θάρρος εἰς καιροὺς δυσκολίας καὶ κινδύνου. Εἰς τοὺς ἀπείρους Ἱσπανοὺς ναύτας, συνειθισμένους μόνον εἰς τὰ παραπλοϊκὰ ταξείδια τῆς Μεσογείου, ἡ θαλάσσιος ἐπιστήμη τοῦ Κολόμβου, ὁ καρπὸς τριακονταετοῦς πείρας, ἐφαίνετο θαῦμα τῷ ὄντι. Τὰ πάντα ἐκανόνιζεν ἀφ' ἑαυτοῦ· ἐπεστάτει τὴν ἐκτέλεσιν πάσης διαταγῆς, καὶ ὀλίγας ὥρας μόνον κοιμώμενος, ἦτον ἐπὶ τοῦ καταστρώματος καθ' ὅλον τὸν ἐπίλοιπον χρόνον. Διαβαίνων πελάγη πρότερον ἀνεπίσκεπτα, ἐκράτει πάντοτε εἰς τὰς χεῖρας τὴν βολίδα καὶ ἄλλα παρατηρήσεως ὄργανα. Παρετήρει τὴν κίνησιν τῶν παλιρροιῶν καὶ ρευμάτων, ἐθεώρει προσεκτικῶς τὰ πτηνὰ, τοὺς ἰχθύας, τὰ φύκια, καὶ πᾶν τὸ εἰς τὰ κύματα ἐπιπλέον, καὶ ἀκριβῶς κατέγραφεν εἰς ἡμερολόγιον πᾶν ὅ,τι συνέβαινε.

Τὴν δεκάτην τετάρτην Σεπτεμβρίου, ὁ στόλος ἦτον ὑπὲρ τὰς διακοσίας λεύγας πρὸς δυσμὰς τῶν Καναρίων, μακρότερον ἀπὸ ξηρὰν παρ' ὅσον εἶχεν ἕως τότε ὑπάγειν ὁποιοσδήποτε Ἱσπανός. Ἐνταῦθα ἐξέπληξε τοὺς Ἱσπανοὺς νέον τι καὶ παράδοξον φαινόμενον. Παρετήρησαν ὅτι ἡ μαγνητικὴ βελόνη τῆς πυξίδος δὲν ἐδείκνυε καθαυτὸ εἰς τὸν πολικὸν ἀστέρα, ἀλλ' ἔκλινεν ὀλίγον πρὸς δυσμάς. Τοῦτο, πρᾶγμα τὴν σήμερον εἰς ὅλους γνωστὸν, κατεφόβισε τοὺς συντρόφους τοῦ Κολόμβου. Εὑρίσκοντο εἰς ὠκεανὸν ἀπεριόριστον καὶ ἄγνωστον, ἡ φύσις αὐτὴ ἐφαίνετο ἠλλοιωμένη, καὶ ὁ μόνος

ὁδηγός των ἔμελλεν ἤδη καὶ αὐτὸς νὰ ἐκλείψῃ. Ὁ Κολόμβος μὲ ὀξύνοιαν ἐπίσης καὶ εὐφυΐαν ἀπέδωκε λόγον τοῦ φαινομένου τούτου, ὁ ὁποῖος, ἂν καὶ δὲν ευχαρίστησεν αὐτὸν τὸν ἴδιον, διεσκέδασεν ὅμως τοὺς φόβους ἐκείνων, καὶ κατεσίγασε τοὺς γογγυσμούς των.

Τῇ πρώτην Ὀκτωβρίου, ἦσαν περὶ τὰς ἑπτακοσίας ἑβδομήκοντα λεύγας πρὸς δυσμὰς τῶν Καναρίων. Ὑπὲρ τὰς τρεῖς ἑβδομάδας εἶχαν ἤδη πλεύσειν· ἀπὸ τὴν διεύθυνσιν τῶν πτηνῶν, καὶ ἀπ' ἄλλας περιστάσεις, εἶχαν γεννηθῆν ἐλπίδες ἀνακαλύψεως, πλὴν ἔμεναν εἰσέτι ἀπλήρωτοι, καὶ ἀγαθή τις ἔκβασις ἐφαίνετο τόσον ἀπομεμακρυσμένη τώρα, ὅσον καταρχάς. Τὸ πνεῦμα τῆς δυσαρεσκείας καὶ τοῦ στασιασμοῦ ἤρχισε νὰ ἀναφαίνεται μεταξὺ τῶν ναυτῶν, καὶ βαθμηδὸν ἐξηπλώθη ἀπὸ πλοίου εἰς πλοῖον.

Ὅλοι ὁμοφώνως ἔλεγαν, ὅτι πρέπει νὰ βιάσωσι τὸν Κολόμβον νὰ ἐπιστρέψῃ, ἐνόσῳ τὰ παραλελυμένα πλοῖά των εὑρίσκοντο ἀκόμη εἰς κατάστασιν νὰ θαλασσομαχῶσι· τινὲς μάλιστα ἐπρότειναν νὰ τὸν ῥίψωσιν εἰς τὴν θάλασσαν, ὥστε καὶ ἀπὸ τὰς ἐπιπλήξεις αὐτοῦ ν' ἀπαλλαχθῶσι, καὶ νὰ ἐπανέλθωσιν ἐγκαίρως εἰς τὴν πατρίδα των. Τὸ μέγεθος τοῦ κινδύνου δὲν ἐλάνθανε τὸν Κολόμβον. Κατενόησεν εὐθὺς τὸ ἀνωφελὲς τοῦ νὰ προσδράμῃ εἰς τὰ πρότερά του μέσα, διὰ νὰ μετεμψυχώσῃ τὰς ἐλπίδας τῶν συντρόφων του, καὶ τὸ ἀδύνατον τοῦ νὰ μετανάψῃ ζῆλόν τινα διὰ τὴν καλὴν ἔκβασιν τῆς ἐπιχειρήσεως μεταξὺ ἀνθρώπων, εἰς τῶν ὁποίων τὰ στήθη ὁ φόβος εἶχε σβέσειν πᾶν αἴσθημα γενναῖον. Ἠναγκάσθη νὰ γαληνίσῃ πάθη, τὰ ὁποῖα πλέον δὲν ἠδύνατο νὰ κρατῇ, καὶ νὰ δώσῃ τόπον εἰς χείμαῤῥον ἀκαθέκτου ὁρμῆς. Ὑπεσχέθη λοιπὸν εἰς τοὺς ἀνθρώπους του, ὅτι ἤθελεν ἐκπληρώσειν τὸ ζήτημά των, ἐὰν τὸν συνώδευαν καὶ τὸν ὑπήκουαν τρεῖς ἡμέρας ἀκόμη· ἂν δὲ, κατὰ τὸ διάστημα τοῦ καιροῦ αὐτοῦ, ξηρὰ δὲν ἀνεκαλύπτετο, τότε ἤθελε παραιτήσειν τὴν ἐπιχείρησιν, καὶ διευθύνειν πρὸς τὴν Ἱσπανίαν τὸν δρόμον του.

Μολονότι δὲ οἱ ναῦται ἦσαν πολὺ παρωργισμένοι, καὶ ἀνυπόμονοι νὰ ἐπανέλθωσιν εἰς τὴν πατρίδα των, ἡ πρότασις ὅμως αὕτη δὲν τοὺς ἐφάνη παράλογος· καὶ αὐτὸς δὲ ὁ Κολόμβος ὀλίγον ἐῤῥιψοκινδύνευσεν, εἰς τόσον μικρὸν χρόνου διάστημα περιορισθείς· καθότι τοσαῦτα καὶ τοιαῦτα εἶχαν γένειν τὰ προμηνύματα τοῦ ὅτι ἐπλησίαζαν εἰς ξηράν, ὥστε τὰ ἐνόμιζεν ὑπερβέβαια. Διά τινας ἡμέρας τὸ σχοινίον τῆς βολίδος εἶχε φθάσειν εἰς τὸν πάτον τῆς θαλάσσης· τὸ δὲ χῶμα, τὸ ὁποῖον ἔφερεν ἐπάνω, ἔδειχνεν ὅτι δὲν ἀπεῖχεν ἡ ξηρὰ πολύ. Τὰ πτηνὰ ἀδιακόπως ἠύξανεν, καὶ συνίσταντο οὐχὶ μόνον ἀπὸ θαλασσινὰ, ἀλλὰ καὶ ἀπὸ χερσαῖα. Οἱ ναῦται τῆς Πίντας παρετήρησαν κάλαμον ἐπιπλέοντα, ὅστις ἐφαίνετο νεοκαμμένος, ὡς καὶ κομμάτιον ξύλου, γεγλυμμένον. Τὸ πλήρωμα τῆς Νίγνας ἐπίασαν κλάδον δένδρου, μ' ἐρυθροὺς κόκκους, διόλου νωπούς. Τὰ περὶ τὸν δύοντα ἥλιον νέφη ἐφαίνοντο πάντη διαφόρως· ὁ ἀὴρ ἦτο γλυκύτερος καὶ θερμότερος· καὶ τὴν νύκτα ὁ ἄνεμος ἐγίνετο ἀνώμαλος καὶ ἄστατος.

Ὅλα τὰ σημεῖα ταῦτα τόσον ἔπειθαν τὸν Κολόμβον ὅτι εὑρίσκετο πλησίον στερεᾶς, ὥστε, τὴν ἑσπέραν τῆς ἑνδεκάτης Ὀκτωβρίου, μετὰ τὴν συνήθη παράκλησιν, ἐπρόσταξε νὰ μαζευθῶσι τὰ πανία, καὶ νὰ προσέχωσι μὴ τὸ πλοῖον πέσῃ τὴν νύκτα εἰς τὴν ξηράν. Κατὰ τὸ διάστημα τοῦ μετεωρισμοῦ καὶ τῆς ἐλπίδος, οὐδεὶς ἔκλεισε τοὺς ὀφθαλμούς· ὅλοι ἔμεναν ἐπὶ τοῦ καταστρώματος, προσηλωμένα ἔχοντες τὰ βλέμματα εἰς τὸ μέρος, ὅπου ἤλπιζαν νὰ ἀνακαλύψωσι τὴν περιπόθητον στερεάν.

Δύο περίπου ὥρας πρὸ τοῦ μεσονυκτίου, ἱστάμενος ὁ Κολόμβος ἐπὶ τῆς πρώρας, ἴδε φῶς ἀπομεμακρυσμένον, τὸ ὁποῖον ἔδειξε κρυφίως εἰς δύο τῶν ἀνθρώπων του. Καὶ οἱ τρεῖς ἐθεώρησαν αὐτὸ κινούμενον, ὡς νὰ μετεφέρετο ἀπὸ τόπου εἰς τόπον. Ὀλίγον μετὰ τὸ μεσονύκτιον ἠκούσθη ἀπὸ τὴν Πίνταν ἡ χαροποιὰ φωνὴ Ξηρά! Ξηρά! Ἀλλὰ τοσάκις ἀπατηθέντες ἀπὸ σφαλερὰ φαινόμενα, εἶχαν τώρα καταντήσειν βραδύπιστοι, καὶ μ' ὅλον τὸν πόνον τῆς ἀδηλότητος καὶ ἀνυπομονησίας περιέμεναν τῆς ἡμέρας τὴν ἐπιστροφήν.

Ἅμα ἐχάραξε, διεσκεδάσθησαν αἱ ἀμφιβολίαι καὶ οἱ φόβοι των. Ἴδαν νῆσον περὶ τὰς δύο λεύγας πρὸς ἄρκτον, τῆς ὁποίας οἱ ὁμαλοὶ καὶ καταπράσινοι ἀγροὶ, ἀπὸ δένδρα ἐσκιασμένοι, καὶ μὲ πλῆθος ῥυακίων ποτιζόμενοι, παρίσταναν τερπνότατον εἰς αὐτοὺς θέαμα. Τὸ πλήρωμα τῆς Πίντας ἤρχισεν ἀμέσως ὕμνον εὐχαριστίας πρὸς τὸν Θεὸν, μ' αὐτοὺς δὲ ἡνώθησαν οἱ τῶν ἄλλων πλοίων, δακρυῤῥοοῦντες ἀπὸ χαρὰν, καὶ ἐκστατικοὶ ἀπὸ τὸ μεγαλεῖον τῆς ἀνακαλύψεως.

Πληρώσαντες εἰς τὸν Παντοκράτορα τὸ χρέος τῆς εὐγνωμοσύνης, ἔπραξαν τὸ δίκαιον καὶ εἰς τὸν ἀρχηγὸν αὐτῶν. Ἔπεσαν εἰς τοὺς πόδας τοῦ Κολόμβου, μ' αἰσθήματα κατακρίσεως μὲν πρὸς ἑαυτοὺς, σεβασμοῦ δὲ πρὸς ἐκεῖνον. Παρεκάλεσαν νὰ τοὺς συγχωρήσῃ τὴν ἄγνοιαν, δυσπιστίαν, καὶ αὐθάδειαν, ἥτις εἶχε προξενήσειν εἰς αὐτὸν τόσην περιττὴν ἀνησυχίαν, καὶ τοσάκις ἐμποδίσειν τὴν ἐκτέλεσιν τοῦ ἀρίστου σχεδίου του· εἰς δὲ τὴν ἔξαψιν τοῦ θαυμασμοῦ των, ἀπ' ἄκρου εἰς ἄκρον μεταβάντες, ἐκήρυξαν τὸν πρὸ ὀλίγου ὀνειδιζόμενον καὶ ἀπειλούμενον, ὡς ὑπὸ Θεοῦ προικισθέντα μὲ ὑπερανθρωπίνην ἀγχίνοιαν καὶ καρτερίαν, διὰ νὰ κατορθώσῃ πρᾶγμα ἀνώτερον πάσης ἰδέας καὶ παντὸς στοχασμοῦ τῶν προτέρων ὅλων αἰώνων.

Περὶ ἀνατολὰς ἡλίου, ἐπληρώθησαν καὶ ὡπλίσθησαν αἱ λέμβοι. Ἐκωπηλάτησαν δὲ πρὸς τὴν νῆσον μὲ τὰς σημαίας των ἱπταμένας, μὲ μουσικὴν πολέμου, καὶ μ' ἄλλην στρατιωτικὴν παράταξιν· προσελθόντες εἰς τὴν παραλίαν, ἴδαν αὐτὴν καλυμμένην ἀπὸ πλῆθος λαοῦ, εἰς τὸ καινὸν καὶ ἀπροσδόκητον θέαμα συῤῥεύσαντος, καὶ μὲ τὰς χειρονομίας καὶ τὰ σχήματα δεικνύοντος θαυμασμὸν καὶ ἔκπληξιν διὰ τὰ πρὸ ὀφθαλμῶν αὐτοῦ παράξενα ἀντικείμενα.

Ὁ Κολόμβος ἦτον ὁ πρῶτος Εὐρωπαῖος, ὅστις ἐπάτησεν εἰς τὸν ὑπ' αὐτοῦ ἀνακαλυφθέντα νέον κόσμον. Ἀπέβη πολυτελῶς ἐνδεδυμένος, καὶ μὲ γυμνὴν ῥομφαίαν εἰς τὴν χεῖρα. Οἱ ἄνθρωποί του ἠκολούθησαν, καὶ γονατίσαντες κατεφίλησαν τὴν πολυπόθητον γῆν. Ἑπομένως ἀνύψωσαν σταυρὸν, καὶ, πεσόντες πρηνεῖς ἔμπροσθεν αὐτοῦ, ἀπέδωκαν εἰς τὸν Θεὸν εὐχαριστίας, ὅτι κατὰ τὴν ἐπιθυμίαν των εὐώδωσεν αὐτούς. Σεμνοπρεπῶς ἐκυρίευσαν ἔπειτα τὸν τόπον διὰ τὸ στέμμα τῆς Καστέλλης καὶ Λεγιῶνος, μεθ' ὅλων τῶν εἰς τοιαύτας περιστάσεις συνειθιζομένων διατυπώσεων.

Ἐνῷ δ' ἦσαν οἱ Ἱσπανοὶ οὕτως ἐνησχολημένοι, περιεκυκλοῦντο ὑπὸ πλήθους ἐντοπίων, οἵτινες, σιωπηλῶς θαυμάζοντες, ἐθεώρουν πράξεις, τὰς ὁποίας δὲν κατελάμβαναν, καὶ τῶν ὁποίων δὲν ἐπρόβλεπαν τὰς συνεπείας. Ἡ ἐνδυμασία τῶν Ἱσπανῶν, ἡ λευκότης τοῦ δέρματος, αἱ γενειάδες, τὰ ὅπλα των, ἐφαίνοντο ἀλλόκοτα καὶ ἐξαίσια. Αἱ παμμεγέθεις μηχαναὶ, μὲ τὰς ὁποίας εἶχαν διαπεράσειν τὸν ὠκεανὸν, αἵτινες ἐφαίνοντο μὲ πτέρυγας κινούμεναι ἐπὶ τῶν ὑδάτων, αἵτινες ἐπρόφεραν ἦχον τρομερὸν, βροντῆς ὅμοιον, μὲ ἀστραπὴν καὶ καπνὸν συνωδευμένης, τόσον κατέπληξαν αὐτοὺς, καὶ τοσαύτην φρίκην τοὺς ἐπροξένησαν, ὥστε ἤρχισαν νὰ σεβάζωνται τοὺς νεοφερμένους ὡς ἀνωτέρας τάξεως ὄντα, καὶ τέλος ἐσυμπράναν ὅτι ἦσαν τέκνα τοῦ ἡλίου, καταβάντα πρὸς ἐπίσκεψιν τῆς γῆς.

Τοὺς δ' Εὐρωπαίους μόλις ἐξέπληττεν ὀλιγώτερον ἡ προκειμένη θέα. Πᾶσα βοτάνη, καὶ θάμνος, καὶ δένδρον, ἦτο διάφορον ἀπὸ τὰ εἰς τὴν Εὐρώπην ἀκμάζοντα. Ἡ γῆ ἐφαίνετο μὲν καρποφόρος, ἀλλ' ὀλίγον καλλιεργημένη. Τὸ κλίμα ἦτο θερμὸν, πλὴν τερπνότατον. Οἱ κάτοικοι ἦσαν ὀλόγυμνοι· αἱ μαῦραι τρίχες των, μακραὶ καὶ ευθεῖαι, ἢ ἐκυμαίνοντο εἰς τοὺς ὤμους, ἢ ἦσαν πλεγμέναι καὶ δεμέναι περὶ τὰς κεφαλάς των· γενειάδα ἐστεροῦντο· χρῶμα εἶχαν βαθὺ χαλκοειδές· οἱ χαρακτῆρες τοῦ προσώπου ἦσαν παράξενοι μᾶλλον παρὰ δυσάρεστοι· ἡ πρόσοψίς των πραεῖα καὶ δειλή. Ὑψηλοὶ μὲν δὲν ἦσαν, πλὴν εὔμορφοι καὶ δραστήριοι. Τὰ πρόσωπα καὶ ἄλλα μέρη τοῦ σώματος ἦσαν φανταστικῶς βαμμένα μὲ χρώματα ἐπιδεικτικά. Κατὰ πρῶτον, ἐφοβοῦντο νὰ δείξωσι θάῤῥος εἰς τοὺς Ἱσπανοὺς, ἀλλὰ μετ' ὀλίγον οἰκειώθησαν, καὶ μὲ χαρὰν ὑπερβολικὴν ἔλαβαν παρ' αὐτῶν κωδώνια, ὑάλινα σφαίρια, καὶ ἄλλα πράγματα ἐξίσου ποταπὰ, ἀντὶ τῶν ὁποίων ἔδωκαν ζωοτροφίας, καὶ ὀλίγον νῆμα, τὸ μόνον ὀπωσοῦν ἀξιότιμον τῆς νήσου προϊόν.

Πρὸς τὸ ἑσπέρας ὁ Κολόμβος ὑπέστρεψεν εἰς τὰ πλοῖά του, συνωδευμένος μὲ πολλοὺς τῶν νησιωτῶν ἐντὸς εἰς τὰ ἴδιά των μονόξυλα, τὰ ὁποῖα, ἂν καὶ ἀτέχνως ἐσχηματισμένα ἀπὸ τὸν κορμὸν ἑνὸς μόνου δένδρου, τὰ ἐκωπηλάτουν μὲ θαυμαστὴν ἐπιδεξιότητα.

Οὕτω, τὴν πρώτην φορὰν, ὅτε συνανεστράφησαν οἱ κάτοικοι τοῦ Παλαιοῦ μὲ τοὺς κατοίκους τοῦ Νέου Κόσμου, τὰ πάντα ἔγιναν εἰρηνικῶς, καὶ μ' εὐχαρίστησιν ἀμοιβαίαν. Οἱ πρῶτοι, πεφωτισμένοι καὶ φιλόδοξοι, ἐνόησαν ἤδη πόσον μεγάλας ὠφελείας ἠδύναντο νὰ λάβωσιν ἀπὸ τὰς νέας ἐκείνας χώρας. Οἱ δεύτεροι, απλοῖ καὶ ἄκακοι, δὲν ἐπρόβλεψαν τὰς συμφορὰς καὶ τὸν ὄλεθρον, ὅσα τώρα προσήγγιζαν εἰς τὴν πατρίδα των.

ΑΝΕΚΔΟΤΑ ΠΕΡΙ ΤΗΣ ΤΙΓΡΙΔΟΣ.

Εἰς τὰ προειρημένα περὶ τῆς τίγριδος (ἴδε σελ. 49) προσθέτομεν τὰ ἑφεξῆς.

Ἐνῷ συντροφία τις ἀνδρῶν καὶ γυναικῶν διεσκέδαζεν ὑπὸ τὴν σκιὰν δένδρου, ἐπὶ τῶν ὀχθῶν ποταμοῦ τῆς Ἰνδίας, ἴδαν ἔξαφνα τίγριν ἕτοιμον νὰ πηδήσῃ κατεπάνω των. Ὅλοι φυσικὰ ἔμειναν ἔντρομοι καὶ καταπεπληγμένοι ἀπὸ φρίκην· ἀλλὰ τὴν στιγμὴν, ὅτε τὸ θηριῶδες κτῆνος ἔμελλε νὰ κάμῃ τὸ θανατηφόρον πήδημα, μία τῶν Ἀγγλίδων μὲ θαυμαστὴν ἀταραξίαν πνεύματος ἥρπασε σκιάδιον, (ὀμπρέλλαν), καὶ ἤπλωσεν αὐτὸ κατὰ πρόσωπον τοῦ ζώου. Ἡ πρᾶξις αὕτη ἔσωσε τοὐλάχιστον ἕνα ἀπὸ φρικώδη θάνατον· καθότι ἡ τίγρις, τρομάξασα ἀπὸ τὴν αἰφνίδιον καὶ ἀπροσδόκητον τοῦ σκιαδίου παρουσίασιν, ἐστράφη καὶ ἀνεχώρησε.

Τέσσαρες Ἄγγλοι ἐξῆλθαν τοῦ πλοίου των, διὰ νὰ κυνηγήσωσι ζορκάδια, εἰς παράλιον τῆς Ἰνδίας. Ὀλίγον προχωρήσαντες, ἴδαν ἴχνη τίγρεων· ἀλλὰ στοχαζόμενοι ὅτι ουδόλως ἐκινδύνευαν, ἐνῷ εἶχαν εἰς τὰς χεῖρας γεμισμένα τὰ πυροβόλα των, ἐξηκολούθουν κυνηγοῦντες ἕως τὰς τρεῖς μετὰ τὸ μεσημέριον. Ἀποσταμένοι τέλος, καὶ θέλοντες ν' ἀναπαυθῶσι, πρῶτον μὲν ἐπυροβόλησαν, ἔπειτα δὲ ἄναψαν μεγάλην πυρκαϊὰν, διὰ νὰ ἐκφοβίσωσι τὰς τίγρεις, ἐὰν τινες παρευρίσκοντο. Ἐκάθισαν ἑπομένως νὰ γευματίσωσιν· ἀλλὰ μόλις ἤρχισαν, καὶ εἷς τῶν δούλων ἦλθε νὰ τοὺς εἴπῃ, ὅτι ὡραία τις δορκὰς εὑρίσκετο πλησιέστατα. Ἀμέσως ἔλαβαν τὰ πυροβόλα, διὰ νὰ τουφεκίσωσι τὴν δορκάδα· πλὴν τὴν στιγμὴν ἐκείνην μουγγρισμὸς φρικώδης ἠκούσθη σιμώτατα, καὶ, πρὶν ἴδωσι πόθεν ἤρχετο, ἐπήδησε τρομερὰ τίγρις, καὶ, ἁρπάσασα ἕνα τῶν τεσσάρων, ἔφυγε μετ' αὐτοῦ εἰς τὰ δάση. Τοῦτο ἔγινε τόσον ταχέως, ὥστε δὲν ἔλαβαν καιρὸν νὰ σύρωσι κατ' αὐτῆς, πλὴν ἀφοῦ ἔδραμεν ὀλίγον διάστημα μετὰ τοῦ Ἄγγλου εἰς τὸ στόμα. Καὶ ἀφοῦ ὅμως ἐπυροβόλησαν, ἐξηκολούθει ἀκόμη νὰ τρέχῃ τὸ θηρίον μὲ τὸ λάφυρον αὐτοῦ, ὥστε πλέον ἐνόμιζαν τὸν φίλον κατεσπαραγμένον καὶ φονευμένον. Ἀλλὰ μετ' ὀλίγον ἐχαροποίησε τὴν συντροφίαν ἐπιστρέψας ζωντανὸς, μολονότι καταιματωμένος καὶ φοβερώτατα ἐσχισμένος. Τὰ βόλια, ὅσα εἶχαν ῥίψειν, ἐπλήγωσαν τὴν τίγριν· ἐπειδὴ δὲ ἡ αἱμόῤῥοια φυσικὰ ἠδυνάτισεν αὐτὴν, καταβαλὼν ἐκεῖνος πᾶσαν δύναμιν, ἐξέφυγε τέλος, πλὴν τόσον καταπληγωμένος περὶ τὴν κεφαλὴν καὶ τὸν τράχηλον, ὥστε ἀπέθανεν εἰς εἰκοσιτέσσαρας ὥρας. Ἡ τίγρις αὕτη ἦτο δύο πήχεις ὑψηλὴ, τέσσαρας δὲ μακρὰ, καὶ τὸ βρύχημά της, ὅτε ὥρμησε κατὰ τοῦ ἀνθρώπου, ἦτον ἀπεριγράπτως φρικῶδες.

Τὸ 1790, μετεκομίσθη ἀπὸ τὴν Κίναν εἰς τὴν Ἀγγλίαν νία τίγρις ὡραιοτάτη. Τόσον εὐμενὴς καὶ ἥμερος ἦτον ἡ τίγρις αὕτη, ὥστε δὲν ἔβλαπτε ποσῶς, καὶ μάλιστα ἔπαιζεν ὡς κατάκιον. Πολλάκις συνεκοιμᾶτο μὲ τοὺς ναύτας· ἐνῷ δ' ἐκοίτετο τὴν ἡμέραν ἐπὶ τοῦ καταστρώματος, θερμαινομένη εἰς τὸν ἥλιον, ἄφινε δύο ἢ τρεῖς νὰ πλαγιάζωσιν ἐπὶ τῶν νώτων αὐτῆς, ὡς ἐπὶ προσκεφαλαίου. Πολλάκις ὅμως ἔκλεπτε τὰς ζωοτροφίας τῶν ναυτῶν, καὶ κρυπτομένη ἔτρωγεν αὐτὰς μὲ τὴν ἡσυχίαν της. Μίαν τῶν ἡμερῶν, ἐπίασέ τις αὐτὴν κλέπτουσαν τὸ κρέας του· μολονότι δὲ, οὐχὶ μόνον τῆς τὸ ἐπῆρεν, ἀλλὰ καὶ τὴν ἔδειρεν αὐστηρὰ, ἐκείνη ὅμως διόλου δὲν παρωξύνθη. Συχνὰ ἀνέβαινεν εἰς τὰ κατάρτια, ἢ ἐπήδα ἀπὸ σχοινίου εἰς σχοινίον, μ' ἐξαίσιον εὐκινησίαν. Συνέπαιζε δὲ καὶ μὲ σκύλον, ὅστις ἦτον ἐπὶ τοῦ πλοίου, εἰς τρόπον τόσον διασκεδαστικὸν, ὥστε ὑπερευχαρίστει τοὺς ναύτας. Ὅτε πρῶτον ἐπάρθη εἰς τὸ πλοῖον, ἦτον ἑνὸς περίπου μηνός. Ὅτε δ' ἔγινεν ἑνὸς χρόνου, ἐστάλθη δῶρον εἰς τὸν βασιλέα τῆς Ἀγγλίας, καὶ περιωρίσθη εἰς ἓν ἀπὸ τὰ θηριοτροφεῖα τοῦ Λονδίνου. Ἐνταῦθα ἐξηκολούθει τόσον ευδιάθετος, ὥστε μὲ τὸν καιρὸν ὁ φύλαξ ἐτόλμησε νὰ βάλῃ σκυλίον εἰς τὸ σπήλαιον αὐτῆς· τοῦτο οὐχὶ μόνον ποσῶς δὲν τὸ ἔβλαψεν, ἀλλὰ μετ' ὀλίγον καὶ ἠγάπησεν αὐτὸ, καὶ μάλιστα ἀνησύχει, ὅτε ὁ φύλαξ ἔπαιρνεν αὐτὸ διὰ νὰ τὸ ταγίσῃ. Μίαν ἢ δύο φορὰς, ἀφεθεὶς ὁ σκύλος κατὰ λάθος εἰς τὸ σπήλαιον, ἐνῷ ἔτρωγεν ἡ τίγρις, ἀπετόλμησε νὰ φάγῃ καὶ αὐτὸς ἐκ τῶν ἰδικῶν της· ἐκείνη δυσηρεστήθη μὲν, ὄχι ὅμως ὥστε καὶ νὰ βλάψῃ τὸν σύντροφον. Συνήθως ἄφινε τὸ σκυλίον νὰ παίζῃ μαζῆ της, χωρὶς νὰ δείχνῃ σημεῖόν τι θυμοῦ. Ἐνίοτε ἐγαύγιζε πρὸς αὐτὴν, καὶ ἐδάγκανε τὸ στόμα ἢ τὸν πόδα της. Ἐκείνη ὅμως, πάντῃ ἀδιάφορος, μόναν ἐσήκονεν ὑψηλὰ τὸν πόδα της, ὥστε νὰ μὴ φθάνῃ αὐτὸν τὸ μικρὸν ζῶον.

Μετὰ δύο χρόνους ἀφοῦ ἡ τίγρις αὕτη ἐμβῆκεν εἰς τὸ θηριοτροφεῖον, ὑπῆγε νὰ τὴν ἴδῃ ὁ ναύτης, ὁ δείρας αὐτὴν διὰ τὴν κλοπὴν τοῦ κρέατος. Ἐκείνη ἐγνώρισεν αὐτὸν ἀμέσως, καὶ, τριβομένη ἐπὶ τοῦ κλωβίου, ἐφαίνετο ὑπερευχαριστημένη διὰ τὴν θεωρίαν τοῦ παλαιοῦ της φίλου. Ὁ ναύτης ἐζήτησε καὶ νὰ εἰσέλθῃ εἰς τὸ κλωβίον της· μολονότι δὲ ὁ φύλαξ ἐδυσκολεύθη καταρχὰς νὰ τὸν ἀφήσῃ ἐκ φόβου μὴ κατασπαραχθῇ, ἔστερξεν ὅμως τέλος πάντων. Εἰς τὴν περίστασιν ταύτην ἔδειξε τὸ θηρίον πᾶν σημεῖον χαρᾶς· ἐτρίβετο ἐπάνω του, ὡς κάτα, ἔγλειφε τὰς χεῖράς του, καὶ τὸν ἐχαΐδευε μὲ τὸν πλέον ἠγαπημένον τρόπον. Ὁ ἄνθρωπος ἔμεινε μετ' αὐτοῦ δύο ἢ τρεῖς ὥρας· τόσην δ' ἀγάπην ἐδείκνυεν ἡ τίγρις, ὥστε ὁ ἄνθρωπος ἤρχισε νὰ φοβῆται μὴ κρατήσῃ αὐτὸν ἐκεῖ παρὰ γνώμην του· ὅθεν ἐπενόησεν ὁ φύλαξ τρόπον τοῦ νὰ μεταβῇ εἰς ἄλλο κλωβίον ἡ τίγρις, καὶ οὕτω ἐξέφυγεν ὁ ναύτης.

Ἐπρόσταξε ποτὲ ὁ βασιλεὺς τῆς Σιάμης νὰ γένῃ πάλη μεταξὺ μιᾶς τίγριδος τοῦ μεγαλητέρου εἴδους, καὶ τριῶν ἐλεφάντων. Πρὸς τοῦτο περιέκλεισε μὲ ὑψηλὸν φραγμὸν ἔκτασιν ἱκανὴν, εἰς τὴν ὁποίαν νὰ τεθῶσι τὰ ζῶα, καὶ ἔξω τῆς ὁποίας στεκόμενον τὸ πλῆθος νὰ βλέπῃ τὴν μάχην ἀκινδύνως. Ἐφέρθησαν δὲ εἰς τὸ περίφραγμα, πρῶτον οἱ ἐλέφαντες, οἵτινες καὶ ἀφέθησαν λυτοὶ, ἔπειτα δὲ ἡ τίγρις· πλὴν αὕτη ἠδικήθη, καθότι ἐκρατεῖτο δεμένη, ἑωσοῦ εἷς τῶν ἐλεφάντων τὴν ἔδωκε τρεῖς ἢ τέσσαρας κτύπους μὲ τὴν προβοσκίδα του τόσον δυνατοὺς, ὥστε καταπεσοῦσα ἐκοίτετο μερικὴν ὥραν ὡς νεκρά. Ἡ σκληρὰ ὅμως αὕτη καὶ ἄδικος μεταχείρισις δὲν ἠφάνισε τὴν γενναιότητα τῆς τίγριδος· διότι μόλις ἀφέθη λυτὴ, καὶ ὥρμησε μὲ τρανὸν βρύχημα καὶ μὲ τὴν ἐσχάτην λύσσαν κατὰ τοῦ ἐλέφαντος, ὁ ὁποῖος εἶχε κτυπήσειν αὐτήν. Ἐζήτησε δὲ νὰ πιάσῃ τὴν προβοσκίδα του, ἀλλ' ὁ πανοῦργος οὗτος ἔσυρεν αὐτὴν ὀπίσω, ὥστε νὰ κτυπήσῃ ἐπὶ τοὺς χαυλιόδοντας αὐτοῦ ἡ τίγρις, τὴν ὁποίαν καὶ εἰς μίαν στιγμὴν ἀνέρριψεν εἰς τὸν ἀέρα. Τοῦτο ἐπλήγωσεν αὐτὴν, ὥστε ἠλαττώθη ἡ τόλμη της, καὶ ὑπῆγεν εἰς τὸν φραγμὸν ζητοῦσα νὰ πιάσῃ τοὺς ἔξωθεν ἱσταμένους. Ἐστάλθησαν τότε συγχρόνως κατὰ τῆς δυστυχοῦς καὶ οἱ τρεῖς ἐλέφαντες, οἵτινες ταχέως ἤθελαν θανατώσειν αὐτὴν, ἂν ὁ βασιλεὺς δὲν διώριζε νὰ ἐπαρθῶσι.

Μεγιστα καλὰ γεννᾷ ἡ ἐλευθεροτυπία. Καὶ αὐτὸς ὁ ἀκόλαστος τύπος εἶναι δεινὸν πολὺ μικρότερον τύπου δεδουλωμένου· ἐπειδὴ κατ' ἐκεῖνον καὶ τὰ δύο μέρη ἐμποροῦν ν' ἀκουσθῶσιν, ἀλλὰ κατὰ τοῦτον, ὄχι. Τύπος ἀκόλαστος ἐνδέχεται νὰ βλάψῃ, ἀλλὰ τύπος δεδουλωμένος βλάπτει ἐξάπαντος· ὁ δεδουλωμένος τύπος ἐμπορεῖ νὰ κάμῃ τὴν πλάνην εὐϋποληπτοτέραν τῆς ἀληθείας, καὶ τὸ ἄδικον πολὺ δυνατώτερον τοῦ δικαίου· τύπος ὅμως ἀκόλαστος δὲν δύναται νὰ πράξῃ τοῦτο διότι, ἂν δώσῃ τὸ φάρμακον, δίδει ὅμως καὶ τὸ ἀντιφάρμακον. Τύπος δεδουλωμένος εἶναι κατὰ δύο τρόπους ὀλέθριος· ὄχι μόνον ἀφαιρεῖ τὸ ἀληθινὸν φῶς, ἀλλὰ καὶ στήνει φῶς ψευδὲς, τὸ ὁποῖον μᾶς ἀποπλανᾷ καὶ μᾶς ἀφανίζει.

Λυκου Φιλοστοργια.—Κυρία τις εἶχεν ἥμερον λύκον, ὅστις ἔτρεφε πρὸς αὐτὴν θερμὴν ἀγάπην. Μίαν φορὰν ἔτυχε νὰ λείψῃ ὀλίγας ἑβδομάδας ἡ γυνὴ ἀπὸ τὸν οἶκον· καθ' ὅλον δὲ τὸ διάστημα τῆς ἀπουσίας της ὁ λύκος ἐφαίνετο εἰς τὸ ἄκρον περίλυπος, καὶ καταρχὰς δὲν ἤθελεν οὔτε νὰ φάγῃ. Τέλος, ὑπέστρεψεν ἡ δέσποινα· ὁ λύκος ἀκούει τὰ πατήματά της· ὁρμᾷ εἰς τὸν θάλαμον μ' ἔκστασιν χαρᾶς· πηδᾷ ἐπάνω της, θέτει τοὺς πόδας ἐπὶ τῶν ὤμων αὐτῆς, ἔπειτα, πίπτει ὀπίσω, καὶ πάραυτα ἐκπνέει!

Πλειοτεροὺς ἠφάνισεν ἡ φιλαργυρία παρ' ἡ ἀσωτία· ἡ τυφλοτέρα εἰς τὸ δαπανᾷν ἀπερισκεψία δὲν ἔφθειρε τόσας καταστάσεις, ὅσας ἡ ἄπληστος τοῦ ἐπισωρεύειν ὄρεξις.

ΟΙ ΙΣΛΑΝΔΟΙ.

Συνέχεια καὶ τέλος ἀπὸ Σελ. 84.

Η Ισλανδια ὁλόκληρος εἶναι ἠφαιστίων σειρὰ, ἄλλων μὲν ἐσβεσμένων, ἄλλων δ' ἐνεργούντων κατὰ τὸ μᾶλλον καὶ ἧττον· τὸ χῶμά της, σχεδὸν παντοῦ, ἐσχηματίσθη ἀπὸ τὴν φθορὰν τεφρῶν, μόδρων, καὶ σκωριῶν. Θερμαὶ πηγαὶ πολυάριθμοι ἀναπέμπουσιν ὑψηλὰ εἰς τὸν ἀέρα παχείας στήλας βραστοῦ ὕδατος, συνωδευμένου μὲ πέτρας ευμεγέθεις, ὡς αἱ ἀπὸ τὸν κρατῆρα ἠφαιστίου ἐξερευγόμεναι φλόγες. Τινὰ τῶν πολλῶν ὀρέων, τῶν κατὰ πᾶσαν διεύθυνσιν διαπερνώντων τὴν νῆσον, εἶναι πάντοτε μὲ χιόνα καὶ μὲ πάγον ἐσκεπασμένα· αἱ δὲ μεταξὺ τῶν βουνῶν τοῦτων κοιλάδες εἶναι ὡς ἐπιτοπλεῖστον ἐστρωμένα ἀπὸ σκληρὰς, μαύρας γυμνὰς ἠφαιστείους ὕλας. Πολλάκις καταβρημνίζονται ὅλοι πάγοι καὶ χιόνες, κάποτε δὲ καὶ τῶν ὀρέων αὐτῶν ἀποσπάσματα κατακυλίονται εἰς τὴν πεδιάδα, χώνοντα τὰς ὑποκάτω καλύβας ἢ ἀγροίς. Οἱ σεισμοὶ, πρὸς τούτοις, εἶναι πάγιοι, καὶ κατὰ καιροὺς, (ὡς ἔτυχε τὸ 1755), τόσον σφοδροὶ, ὥστε ἀνατρέπονται οἰκίαι ὁλοκλήρου περιοχῆς, καὶ λόφοι διαρρηγνύονται. Τυφῶνες τρομεροὶ, ἔντες ἔτι πλέον συχνοὶ, ἐπιφέρουν ὄχι μικρότερον ἀπὸ τοὺς σεισμοὺς ὄλεθρον.

Εἰς τινα μέρη γίνονται μικραί τινες σημάδαι, ἄρκευθοι, καὶ ἄλλοι θάμνοι, ἀλλὰ καθ' ὅλην τὴν ἐπιφάνειαν τῆς νήσου δὲν ὑπάρχουν ἄξια λόγου δένδρα. Ὅπου διελύθη ἀρκετὰ ἡ ἠφαίστειος ὕλη, ἢ ἐπικαλύφθη μὲ φυτικὴν γῆν, τόσον ἐπὶ τῶν πεδιάδων ὅσον καὶ ἐπὶ τῶν ὀρέων, χρησιμεύει πρὸς κτηνοτροφίαν καὶ οὕτω διατηροῦνται μεγάλα ποίμνια προβάτων, ἀπὸ τὰ ὁποῖα ὡς καὶ ἀπὸ τὴν ἁλιείαν, κρέμεται κυρίως, ἢ δύναται τις νὰ εἴπῃ καὶ ὁλοτελῶς, ἡ ὕπαρξις τῶν κατοίκων. Ἄγρια ζῶα κατ' εὐτυχίαν δὲν ὑπάρχουν ἐπὶ τῆς νήσου, ἐκτὸς μυῶν καὶ ἀλωπέκων· ἀλλ' ὑπόκεινται εἰς τὰς ἐπισκέψεις μεγάλων πολικῶν ἄρκτων, αἵτινες φέρονται εἰς τοὺς αἰγιαλοὺς των ἐπάνω εἰς ἀπεσπασμένα κομμάτια πάγου. Ἐὰν τὰ ζῶα ταῦτα κατορθώσωσιν ἀπόβασιν, προξενοῦν γενικῶς μέγαν ὄλεθρον εἰς τὰ πρόβατα. Πρὸς ἐμποδισμὸν τούτου εἶναι ἀγρυπνότατοι οἱ Ἰσλανδοί. Ὁπόταν ἦναι ὀλιγοστὰ τὰ πυροβόλα ἐξέρχονται εἰς τὸ πέλαγος μὲ τὰ μικρὰ των ἁλιευτικὰ πλοιάρια, καὶ κτυποῦν τὰ ἐπερχόμενα θηρία μὲ λόγχας καὶ καραμπίνας. Ἐὰν δὲ φονευθῶσι καὶ πιασθῶσιν, αἱ ἄρκτοι αὗται δὲν εἶναι ὀλίγου ἄξιαι, διότι ταριχεύουν καὶ τρώγουν τὸ κρέας των, καὶ κάμνουν σκεπάσματα ἐξαίρετα ἐκ τοῦ δέρματος αὐτῶν. Τὰ κύματα τοῦ ὠκεανοῦ, ῥίπτοντα εἰς τὸ παράλιον αὐτῶν ποσότητας ξύλων ἐξ Ἀμερικῆς καὶ ἀλλαχόθεν, ἐπαυξάνουν τοὺς πόρους τῶν πενήτων Ἰσλανδῶν. Τὰ μεταχειρίζονται διὰ καύσιμον, καὶ πολλάκις αἱ μικραὶ κατοικίαι των οἰκοδομοῦνται ἀπὸ τὰ πλωτὰ ξύλα ταῦτα. Γενικῶς ὅμως κτίζουν τοὺς οἴκους των ἀπὸ μεγάλα κομμάτια λάβας τὰ μεταξὺ τῶν ὁποίων διαστήματα γεμίζουν ἐπιμελῶς ἀπὸ βρύον, διὰ νὰ μὴν εἰσέρχεται τὸ ψύχος. Αἱ στέγαι των εἶναι ἀπὸ εἰδός τι βώλων, τὰ δὲ παράθυρα, εἰς τόπον ὑαλίου, ἔχουν τὰς λεπτὰς μεμβράνας προβάτων ἢ ἀρνίων. Εἰς μικροὺς περιφραγμένους τόπους πλησίον τῶν ἀρχαίων τούτων κατοικιῶν καλλιεργοῦν λάχανα, πετροσέλινον, σπανάκια, γογγύλια, μέ τινας ἄλλας ῥίζας καὶ φυτὰ, καὶ κάμνουν λινον καὶ κοννάβιν πρὸς ἐνδυμασίαν. Δένδρον ὀπωροφόρον δὲν γνωρίζεται κάνεν.

Ἐντὸς, εἶναι ἱλαρωτέρα ἡ σκηνή· διότι ἐνῷ ἡ μικρὰ καλύβη εὑρίσκεται σχεδὸν χωμένη εἰς τὴν χιόνα τοῦ χειμῶνος καὶ σκότος καὶ ἐρήμωσις καλύπτουν τὴν γῆν, τὸ φῶς ἑνὸς λύχνου ἀκτινοβολεῖ ἐπὶ τὴν σελίδα, ἐκ τῆς ὁποίας ἀναγινώσκει ὁ πατὴρ εἰς τὴν οἰκογένειαν αὐτοῦ μαθήματα γνώσεως, θρησκείας, καὶ ἀρετῆς. Εἰς τὰς ἑσπερινὰς ταύτας τακτικὰς ἀναγνώσεις ὁ οἰκοδεσπότης ἀρχίζει πάντοτε, ἕκαστος δὲ τῶν λοιπῶν ἀκολουθεῖ κατὰ σειράν. Ἀκόμη καὶ εἰς τὸ διάστημα τοῦ ἐντὸς τῆς οἰκίας ἡμερονυκτίου, ἐνῷ τινὲς καταγίνονται εἰς τὸ νὰ κάμνωσι σχοινία ἀπὸ μαλλίον ἢ ἱππείους τρίχας, ἄλλοι εἰς τὸ νὰ κατασκευάζωσι προβίας δι' ἐνδύματα, ἢ εἰς τὸ κλώθειν, πλέκειν, ἢ υφαίνειν, εἷς ἐξ αὐτῶν γενικῶς ἀναγινώσκει δυνατὰ πρὸς διασκέδασιν καὶ διδασκαλίαν ὅλων. Αἱ πλειότεραι ἀγροτικαὶ κατοικίαι ἔχουν μικράν τινα βιβλιοθήκην, συναλλάττουσι δὲ μεταξὺ των τὰ βιβλία. Ἐπειδὴ δὲ τὰ οἰκήματα ταῦτα εἶναι διεσκορπισμένα ἐπὶ ἐρήμου τόπου, καὶ μακρὰν ἀπ' ἀλλήλων, δὲν εὐκολύνονται νὰ κάμνωσι τὰς ἀλλαγὰς ταύτας, ἐκτὸς ὅταν συνέρχωνται εἰς τὴν ἐκκλησίαν· εἰς δὲ τὴν ἐκκλησίαν παρουσιάζονται πάντοτε τινὲς, ὅσον καὶ ἂν ἦναι δύσκρατος ὁ καιρός. Εἰς πολλὰς ἐνορίας ὑπάρχει μικρά τις συνάθροισις βιβλίων, κτῆμα τῆς ἐκκλησίας. Ἡ βιβλιοθήκη αὕτη ἐπιτατεῖται ὑπὸ τοῦ ἐφημερίου, ὅστις δανείζει τὰ βιβλία εἰς ὁποιανδήποτε τῆς περιοχῆς οἰκογένειαν, ἥτις ἐπιθυμεῖ

ν' αὐξήσῃ τὰ πρὸς διδασκαλίαν καὶ διασκέδασιν μέσα της. Ὁ ἐφημέριος, συνεργῶν κάποτε μὲ τοὺς γονεῖς, εἶναι καὶ ὁ διδάσκαλος τῆς ἐνορίας, καὶ κρατεῖ κατάστιχον τῆς νοητικῆς καὶ ἠθικῆς βελτιώσεως τῆς νεολαίας τοῦ ποιμνίου του. Αὐτὸς ὁ ἴδιος ὑπόκειται εἰς ὅλα σχεδὸν τὰ ἐπίπονά των ἐνασχολήματα, δὲν ἀπολαμβάνει εἰμὴ ὀλίγα περιπλέον προνόμια ἢ ἀναπαύσεις, καὶ βαστάζει τὴν θέσιν αὐτοῦ εἰς κοινωνίαν, ὅπου ὅλοι προσπαθοῦν νὰ διδαχθῶσι, μόνον διὰ τῆς ὑπεροχῆς τῶν νοερῶν αὐτοῦ ἀποκτημάτων. Εἰς τὸν ἐκκλησιαστικὸν αὐτῶν κώδηκα ὑπάρχει νόμος τις, παράξενος μὲν, ἄριστον ὅμως ἔχων σκοπὸν, κατὰ τὸν ὁποῖον ἔχει ὁ κλῆρος τὸ δικαίωμα νὰ ἐμποδίζῃ ὁποιονδήποτε γάμον, ὅταν ἡ μελλόνυμφος δὲν δύναται νὰ ἀναγινώσκῃ· οὕτω δὲ μὲ τὴν διδασκαλίαν τῆς μητρὸς, ἀπὸ τὴν ὁποίαν κρέμεται τόσον πολὺ, προβλέπει ὁ νόμος οὗτος διὰ τὴν ἐκπαίδευσιν τῶν τέκνων της. Παρετήρησαν δύο Ἄγγλοι περιηγηταὶ, ὅτι, ἐκτὸς εἰς τὰ μεγάλα ἁλιευτικὰ καταστήματα, ἦτο σπανιώτατον νὰ εὕρῃ τις Ἰσλανδὸν ὁποιονδήποτε, ὅστις δὲν ἠδύνατο καὶ νὰ ἀναγινώσκῃ καὶ νὰ γράφῃ. Ἀλλ' ἡ μάθησις αὐτῶν δὲν περιορίζεται εἰς τοῦτο. Τὰ Λατινικὰ συγκροτοῦν μέρος τῶν μαθημάτων τοῦ λαοῦ, ὡς καὶ τοῦ κλήρου—οἱ Ἰσλανδοὶ ἔτι γράφουν αὐτὰ καὶ ποιητικὰ καὶ πεζικά· συμβαίνει δὲ πολλάκις, ἐνῷ διέρχεται τὴν χώραν αὐτῶν ὁ ξένος, ν' ἀκούσῃ τὸν χωρικὸν ὁδηγόν του ὁμιλοῦντα πρὸς αὐτὸν Λατινιστὶ, καὶ τὸν ξενοδόχον του τὸ ἑσπέρας, ἐπιστρέψαντα ἴσως ἀπὸ τὸ ταπεινὸν ἡμεροκάματον τοῦ σιδηρουργείου, νὰ συνδιαλέγεται μετ' αὐτοῦ εἰς τὴν γλῶσσαν τοῦ Βιργιλίου καὶ Κικέρωνος, μὲ κομψότητα καὶ εὔροιαν. Ὄχι ὀλίγοι τῶν πτωχῶν τούτων νησιωτῶν γνωρίζουν καὶ τὴν Ἑλληνικὴν γλῶσσαν καὶ φιλολογίαν. Ἀπὸ τὰς νεωτέρας διαλέκτους ἐκαλλιέργησαν τὴν Δανικὴν, τὴν Γερμανικὴν, καὶ τὴν Ἀγγλικήν. Τὸ 1810 εἶχαν μεταφράσεις ἀπό τινας τῶν ἀρίστων Ἄγγλων συγγραφέων.

Αἱ μεταξὺ τοῦ λαοῦ τούτου διαδεδομέναι γνώσεις εἶναι τόσον μᾶλλον ἐκπληκτικαὶ, καθόσον, διὰ τὴν ἐκ τόπου εἰς τόπον ἀπόστασιν, διὰ τὰς προερχομένας ἀπὸ τὴν χιόνα καὶ τὴν δυσκρασίαν τοῦ καιροῦ συχνὰς διακοπὰς τῆς συγκοινωνίας, διὰ τὴν ἀνάγκην εἰς τὴν ὁποίαν ὅλοι εὑρίσκονται νὰ ἐργάζωνται σχεδὸν ἀδιακόπως πρὸς διατήρησιν ἑαυτῶν, καὶ δι' ἄλλας περιστάσεις, οἱ Ἰσλανδοὶ δὲν δύνανται ν' ἀκολουθήσωσιν ἐκτεταμένον τι σύστημα δημοσίου ἐκπαιδεύσεως, ἀλλὰ διὰ τὴν ἀπόκτησιν καὶ διάδοσιν τῶν γνώσεων ἐξαρτῶνται ὅλως διόλου ἀπὸ τοὺς ἰδιωτικοὺς αὐτῶν πόρους καὶ οἰκιακὰς ἕξεις. Τὸ 1810 ὑπῆρχε μία μόνον δημόσιος σχολὴ καθ' ὅλην τὴν νῆσον.

Αἱ ὡραῖαι τέχναι δὲν ἐκαλλιεργήθησαν εἰς τὴν Ἰσλανδίαν μὲ τὴν αὐτὴν ἔκβασιν ὡς ἡ φιλολογία. Μολονότι ἀπὸ τοὺς ἀρχαίους νόμους τοῦ τόπου ἡ μουσικὴ, ὡς καὶ ἡ ποίησις, ἔγινε κλάδος τῆς κοινῆς ἐκπαιδεύσεως, ἡ μουσική των ὅμως διέμεινε στάσιμος καὶ ἁπλουστάτη, ἢ μᾶλλον βάρβαρος Καὶ ἡ ζωγραφικὴ δὲ καὶ ἡ γλυπτικὴ δὲν ἔκαμαν περισσοτέρας προόδους. Πλὴν δίκαιον εἶναι νὰ σημειωθῇ ἐνταῦθα, ὅτι ὁ περιβόητος νεώτερος ἀγαλματοποιὸς, Thorvaldson, ὅστις διέτριψε τόσον πολὺν χρόνον εἰς τὴν Ῥώμην, ὅπου ἦτο μόνον τοῦ μεγάλου Κανόβα δεύτερος, ἐγεννήθη ἀπὸ Ἰσλανδόν.

Ἐκθέσαντες τὴν φιλαναγνωσίαν, περιεγράψαμεν ἤδη τὴν κυριωτέραν διασκέδασιν τῶν ἀνθρώπων τούτων. Ἄλλην διατριβὴν ἔχουν, συνερχόμενοι ὁπόταν εὐκαιρῶσι, νὰ διηγῶνται πρὸς ἀλλήλους τὴν ἱστορίαν τῶν παρεληλυθότων, ὥστε, μέχρι τῆς σήμερον, δὲν εὑρίσκεις Ἰσλανδὸν, ὅστις δὲν γνωρίζει καλὰ τὴν ἱστορίαν τῆς πατρίδος του. Ἀπαγγέλλουν δὲ καὶ στίχους εἰς τὰς πανηγύρεις των, ὅπου γενικῶς δὲν πίνουν εἰμὴ σκεύασμά τι ἀπὸ ὕδωρ καὶ γάλα. Γνωρίζουν μὲν διάφορα εὐφυῆ χαρτοπαίγνια, ἀλλὰ ποτὲ δὲν παίζουν δι' ἀργύριον.

Ἡ κοινὴ τροφὴ τῶν πολιτισμένων τούτων χωρικῶν εἶναι ἀθλιεστάτη. Ἄρτον πολλάκις δὲν ἀπογεύονται διὰ μῆνας, καὶ ὁ τὸν ὁποῖον δὲ τρώγουν συνίσταται ἀπὸ ὄξυνα παξιμάδια, καὶ ἀπὸ σκληρὸν βρίζινον ψωμίον, ἐκ τῆς Κοπενάγης εἰσαγόμενα. Ἰχθύες εἶναι τὸ κυριώτερον τῶν ἀπ' αὐτοὺς ἀναλισκομένων εἰδῶν, τρώγουν δὲ καὶ τὸ κρέας θαλασσίων λύκων καὶ φαλαινῶν. Εἰς μεγάλους κινδύνους ὑπόκεινται, ἐνῷ ἁλιεύουν εἰς τὰ θορυβώδη πελάγη των· μολονότι δὲ ἀπαντοῦν αὐτοὺς μὲ γενναιότητα, δὲν τοὺς λανθάνει ὅμως ποσῶς ἡ ὕπαρξίς των. Ὁπόταν σηκόνωνται ἀπὸ τὸν αἰγιαλὸν, ἐκβάλλουν εὐλαβῶς τὸ κάλυμμα τῆς κεφαλῆς των, ψάλλουν ἐκ συμφώνου ὕμνον τινα σύντομον, καὶ μὲ προσευχὴν παραδίδουν ἑαυτοὺς εἰς τὴν ἐλεήμονα τοῦ Παντοκράτορος ὑπεράσπισιν.

Προσωπικῶς, οἱ Ἰσλανδοὶ δὲν εἶναι οὔτε δυνατοὶ οὔτε ὡραῖοι· κατὰ τὴν διάθεσιν αὐτῶν λέγονται πρᾶοι, σκεπτικοὶ, καὶ σοβαροί· δὲν ἔχουν εὐθυμίαν θορυβώδη, ἀλλὰ σώφρονα, μετριασμένην ἱλαρότητα, ἥτις εἶναι καλητέρα, καὶ διαρκεῖ πολὺ μᾶλλον. Ἡ φιλοξενία, καθ' ὅλην τὴν ἔκτασιν τῆς δυνάμεως αὐτῶν, εἶναι μία ἀπὸ τὰς πολλὰς ἀρετάς των. Δὲν ὑπάρχει λαὸς εἰς τὸν κόσμον περισσότερον προσκολλημένος εἰς τὴν πατρίδα του, τὴν ὁποίαν, ψυχρὰν, θυελλώδη, καὶ ἔρημον, τὴν προτιμοῦν πάσης ἄλλης χώρας. Τῆς Ἰσλανδίας ὁ σημερινὸς πληθυσμὸς λογαριάζεται ὡς πεντήκοντα χιλιάδες.

Τῶν ἄνω εἰρημένων θερμῶν πηγῶν τῆς Ἰσλανδίας ἐμπορεῖ νὰ ἴδῃ ὁ ἀναγνώστης λεπτομερῆ περιγραφὴν εἰς Σελ. 135 τοῦ πρώτου Τόμου τῆς Ἀποθήκης.

ΟΣΤΙΣ, ὀλίγα ἔχων, χρειάζεται ἀκόμη ὀλιγώτερα, εἶναι πλουσιώτερος τοῦ πολλὰ μὲν ἔχοντος, ἔτι δὲ πλειότερα χρειαζομένου. Κρέμεται ἡ ἀληθινὴ εὐχαρίστησις ὄχι ἀφ' ὅσα ἔχομεν, ἀλλ' ἀφ' ὅσα ἐπιθυμοῦμεν· ἀρκετὰ εὐρύχωρος ἦτον ὁ πίθος διὰ τὸν Διογένην, ἀλλ' ὁ κόσμος δὲν ἐχώρει τὸν Ἀλέξανδρον.

Ο ΑΔΙΑΦΘΟΡΟΣ ΓΕΩΡΓΟΣ.

ΚΑΤΑ τὸ διάστημα τοῦ ὑπὲρ ἀνεξαρτησίας πολέμου, εἰς τὴν Βόρειον Ἀμερικὴν, γεωργός τις, ὀνομαζόμενος Στέδμαν, ἐκατοίκει πρὸς τὸ δυτικὸν μέρος τῆς ἐπαρχίας Μασσακουσέττης. Ἦτον ἄνθρωπος εὐκατάστατος, καταγόμενος ἀπὸ χρησιμωτάτην Ἀγγλικὴν οἰκογένειαν, καλῶς ἀνατεθραμμένος, σταθερωτάτου ἐν γένει χαρακτῆρος, καὶ τῆς πλέον ἀκάμπτου ἀδιαφθορίας, καὶ ἀκλινοῦς εἰς τὸν βασιλέα του ὑπακοῆς. Τοσαύτην ὑπόληψιν ἔχαιρεν, ὥστε καὶ ὁπότε ἡ πλέον σφοδρὰ κατὰ τοῦ βασιλέως ἀντιπάθεια ἐκυρίευε τὸ δημόσιον, ἀκόμη καὶ τότε ὡμολογεῖτο παρὰ πάντων, ὅτι ὁ γεωργὸς Στέδμαν, μολονότι βασιλικὸς, ἦτον ὅμως εἰλικρινὴς ὡς πρὸς τὰς δοξασίας του, διόλου πεπεισμένος ὅτι ἦσαν ὀρθαί.

Ὁ Ἀγγλικὸς στρατὸς ἤρχισε, τέλος, νὰ καταβαίνῃ ἀπὸ τὸν βοῤῥᾶν. Καὶ οἱ φίλοι καὶ οἱ ἐχθροὶ τῆς ἐπαναστάσεως εὑρίσκοντο εἰς ἀνησυχίαν ὑπερβολικὴν, καὶ καθεὶς ἐπροσπάθει τὰ μέγιστα ὑπὲρ τῶν συμφερόντων τῆς ἰδίας του φατρίας, οἱ μὲν εἰς τὰς δημοκρατικὰς σημαίας, οἱ δὲ εἰς τὰς τῆς Μεγάλης Βρετανίας σπεύδοντες. Μεταξὺ τῶν δευτέρων ἦτο καὶ ὁ Στέδμαν. Μόλις ἀπεφάσισεν ὅτι χρεωστεῖ νὰ πολεμήσῃ, καὶ ἀπεχαιρέτησεν εὐμενῶς τὴν ὡραιοτάτην αὐτοῦ σύζυγον, ἐνηγκαλίσθη τρυφερῶς τὰ δίδυμα τέκνα του, υἱὸν καὶ θυγατέρα, καὶ, ἀναβὰς εἰς τὸν ἵππον, ἀνεχώρησε. Συνώδευσε δὲ τὴν δυστυχῆ ἐκστρατείαν τοῦ Βώμου, καὶ ᾐχμαλωτίσθη μετὰ πολλῶν ἄλλων, ὑπὸ τοῦ νικηφόρου Στάρκ. Ποσῶς δὲν ἐζήτησε νὰ κρύψῃ τὸ ὄνομα ἢ τὸν χαρακτῆρά του· ἀμφότερα ταχέως ἐγνωρίσθησαν, καὶ κατὰ συνέπειαν ἐφυλακώθη ὡς προδότης. Ἡ φυλακὴ ὅμως ἦτο σχεδὸν χαλασμένη, καὶ μίαν νύκτα ἐξύπνισαν αὐτὸν τινὲς τῶν συναιχμαλώτων, λέγοντες, ' Σήκω, ἐλευθερώσου· χαλάστραν ἐκάμαμεν, διὰ τῆς ὁποίας ἐμπορεῖς καὶ σὺ νὰ ἐκφύγῃς.' Ἀλλὰ πόσον ἐξεπλάγησαν, ὅτε, ἀντὶ νὰ τοὺς εὐχαριστήσῃ, τοὺς εἶπεν ὅτι δὲν στέργει ποσῶς νὰ ἐξέλθῃ τῆς φυλακῆς! Εἰς μάτην ἐπροσπάθουν νὰ τὸν καταπείσωσιν· εἰς μάτην παρίσταναν εἰς αὐτὸν ὅτι ἡ ζωή του κινδυνεύει. Μόνην ἀπόκρισιν τοὺς ἔδιδεν ὅτι ἦτον ἄνθρωπος ἀληθινὸς, καὶ ὑπήκοος τοῦ βασιλέως Γεωργίου· καὶ ὅτι ἐπροτίμα νὰ κρεμασθῇ παρὰ νὰ συρθῇ ἔξω ἀπὸ μίαν τρύπαν διὰ νυκτὸς, καὶ νὰ δραπετεύσῃ ἀπὸ τοὺς ἀντάρτας. Ἰδόντες, ἐπὶ τέλους, τὸ ἀμετάθετον τῆς γνώμης του, ἀφῆκαν αὐτὸν, μὲ πολλὴν ἀπορίαν καί τινα μάλιστα δυσαρέσκειαν.

Ἔφθασε, τέλος, ὁ καιρὸς νὰ δικασθῇ ὁ αἰχμάλωτος. Ἡ πόλις, ὅπου τὸ κριτήριον ἐσυνεδρίαζεν, ἀπεῖχε περὶ τὰ ἑξήκοντα μίλια. Εἶπε δὲ ὁ Στέδμαν εἰς τὸν ὑπάλληλον, ὅστις ἦλθε νὰ τὸν συνοδεύσῃ, ὅτι ἤθελεν εἶσθαι καὶ οἰκονομικώτερον καὶ εὐκολώτερον νὰ τὸν ἀφήσῃ νὰ ὑπάγῃ μόνος, καὶ πεζός. ' Ἀλλὰ, κύριε,' εἶπεν ὁ ὑπάλληλος, ' ἂν προκρίνῃς τὴν ἀσφάλειαν ἀπὸ τὴν τιμήν σου, καὶ μὲ ἀφήσῃς νὰ σὲ ζητῶ εἰς τὰ Βρετανικὸν στρατόπεδον;' ' Ἐνόμιζα,' ἀπεκρίθη ὁ γεωργὸς, ἐρυθριῶν ἀπὸ ἀγανάκτησιν, ' ὅτι ἐλαλουν πρὸς ἄνθρωπον, ὅστις μ' ἐγνώριζε!' ' Τῷόντι σὲ γνωρίζω,' εἶπε τότε ὁ ὑπάλληλος· ' ἀστεϊζόμενος ἐλάλησα· κάμε ὡς ἀγαπᾷς. Ὕπαγε, καὶ μετὰ τρεῖς ἡμέρας θέλω σὲ περιμένειν εἰς τὴν πόλιν Σ——.' Ὁ γεωργὸς ἀνεχώρησε, καὶ τὸν διωρισμένον καιρὸν παρεδόθη εἰς τὰς χεῖρας τοῦ ὑπαλλήλου.

Ἐνώπιον τοῦ δικαστηρίου ὁ ἀγαθὸς Στέδμαν ἐπέμενεν εἰς τὸ νὰ διηγηθῇ κατὰ πλάτος καὶ ἀπαρακαλύπτως τὴν ὑπόθεσιν· ὅτε δὲ ὁ συνήγορος αὐτοῦ ἠθέλησε νὰ ὠφεληθῇ ἀπό τινας τεχνικοὺς ὅρους, τὸν ἐπέπληξεν ἀποτόμως, λέγων ὅτι εἶχε μισθώσειν αὐτὸν ὄχι διὰ νὰ ψευσθῇ, ἀλλὰ διὰ νὰ τὸν βοηθήσῃ ὥστε νὰ εἴπῃ ὅλην τὴν ἀλήθειαν. ' Ποτὲ,' λέγει ὁ συνήγορος, ' δὲν εἶχα ἰδεῖν τοιαύτην ἁπλουστάτην ἀδιαφθορίαν. Ἡ φιλαλήθεια ἐβασίλευεν εἰς τὴν ψυχήν του ὡς αἴσθημα ἀνώτερον καὶ αὐτῆς τῆς φιλοζωΐας. Εἰς τοὺς ὀφθαλμοὺς τῶν δικαστῶν ἴδα πολλάκις νὰ ἀναβρύσωσι δάκρυα. Ποτὲ οὐδ' ἀρχήτερα, οὐδ' ἔκτοτε, δὲν ἔλαβα τόσην προσπάθειαν εἰς πελάτην. Συνηγόρευα ὑπὲρ αὐτοῦ, ὡς ἤθελα συναγορεύσειν ὑπὲρ τῆς ἰδίας μου ζωῆς. Ἐκίνησα μὲν εἰς δάκρυα, ἀλλὰ δὲν ἴσχυσα νὰ μετατρέψω τὴν κρίσιν ἀνδρῶν, οἵτινες ὡδηγοῦντο μᾶλλον ἀπὸ τὸ αἴσθημα τοῦ καθήκοντος, παρ' ἀπὸ τῆς φιλανθρωπίας τὰς συμπαθητικὰς ὁρμάς. Ὁ Στέδμαν κατεδικάσθη. Τὸν εἶπα ὅτι, ἂν ἐζητοῦσε συγχώρησιν, ἦτον ἐνδεχόμενον νὰ τὴν λάβῃ. Ἔγραψα μάλιστα μίαν ἱκετήριον ἀναφορὰν, καὶ τὸν παρεκίνησα νὰ τὴν ὑπογράψῃ· ἀλλὰ δὲν ἤθελε. " Δὲν ἔκαμα τίποτε ἄλλο," εἶπε, " παρ' ὅ,τι ἔκρινα χρέος μου. Ἐμπορῶ νὰ ζητήσω συγχώρησιν ἀπὸ τὸν Θεόν μου καὶ ἀπὸ τὸν βασιλέα μου· ἀλλ' ἤθελεν εἶσθαι ὑποκρισία νὰ ζητήσω συγχώρησιν ἀπὸ τούτους τοὺς ἀνθρώπους διὰ πρᾶξιν, τὴν ὁποίαν ἤθελα ἐξανακάμειν, ἂν εὑρισκόμην πάλιν εἰς ὁμοίας περιστάσεις. Ὄχι, ὄχι! μή με λέγῃς νὰ ὑπογράψω τὴν ἱκετηρίαν αὐτήν. Ἐὰν ὁ κατὰ σὲ ἀγὼν τῆς Ἀμερικανῆς ἐλευθερίας ἀπαιτῇ τὸ αἷμα τιμίου ἀνδρὸς, διότι εὐσυνειδήτως ἐξεπλήρωσε τὸ νομιζόμενον χρέος του, ἂς ἀποθάνω,——ἂς γένω θῦμα τοῦ ἀγῶνός σας. Ὕπαγε εἰς τοὺς κριτάς μου, καὶ εἰπέ τους ὅτι οὔτε αὐτοὺς φοβοῦμαι, οὔτε εἰς αὐτοὺς ἐλπίζω.' Εἰς μάτην τὸν παρεβίαζα· καὶ τέλος ἀνεχώρησα ἀπηλπισμένος.

' Ἐπιστρέφων εἰς τὸν οἶκόν μου, ἐπεσκέφθην κατὰ τύχην νέον εὐφυέστατον εἰς τὴν ζωγραφικὴν, ὅστις πολλάκις περιώδευε, διὰ νὰ σχεδιάζῃ ἀντικείμενα καὶ θέας ἀξιολόγους. Ἀπὸ μίαν τῶν περιηγήσεων τούτων ἐπιστρέψας τότε, ἐκάθητο ζωγραφίαν τινὰ ἐπεξεργαζόμενος. Μὲ ἠρώτησε περὶ αὐτῆς. "Ὡραία εἶναι," τὸν ἀπεκρίθην· "αὐτὰ τὰ τρία πρόσωπα εἶναι τάχα ἐκ φαντασίας, ἢ ἀληθινά;" "Ἀληθινὰ," εἶπε, " καὶ, παρεκτὸς ἴσως ὀλίγου καλλωπίσματος, μὲ φαίνονται εἰκόνες ζωηρόταται τῆς συζύγου καὶ τῶν τέκνων τοῦ δυστυχοῦς πελάτου σου Στέδμαν. Εἰς τὸ διάστημα

τῆς περιηγήσεώς μου, ἔτυχα νὰ ὑπάγω εἰς τὸν οἶκόν του. Ποτὲ δὲν ἔδα ὡραιοτέραν οἰκογένειαν. Ὡσὰν τὴν μητέρα δὲν εὑρίσκεις μ' αν εἰς τὰς χιλίας· τὰ δὲ τέκνα εἶναι ζεῦγος χερουβίμ." "Εἰπέ με," ἐφώναξα, βάλλων ἐπὶ τῆς ζωγραφ ας τὰς χεῖράς μου, "εἰπέ με, εἶναι τάχα ἀληθιναὶ καὶ πισταὶ εἰκόνες τῆς συζύγου καὶ τῶν τέκνων τοῦ Στέδμαν;" Ἡ πολλή μου προθυμία ἔκαμε τὸν φίλον μου νὰ χάσκῃ. Μ' ἐβεβαίωσε δὲ, ὅτι, καθόσον ἐσυγχωρεῖτο νὰ κρίνῃ περὶ τῶν ἰδίων του ἔργων, ἦσαν παραστάσεις ὀρθόταται. Ἄλλας ἐρωτήσεις δὲν ἐπρόβαλα· ἥρπασα τὴν ζωγραφίαν, καὶ μετ' αὐτῆς ἐτάχυνα εἰς τὴν φυλακὴν, ὅπου ὁ πελάτης μου ἦτο περιωρισμένος. Τὸν ἤδρα καθήμενον, μὲ τὰς χεῖρας ἐπὶ τοῦ προσώπου, καὶ δεινῶς ἐκ λύπης πάσχοντα. Ἔβαλα τὴν ζωγραφίαν εἰς τοιαύτην θέσιν, ὥστε δὲν ἠμπόρει νὰ μὴ τὴν ἴδῃ. Ἀφῆκα τὴν ἀναφορὰν ἐπὶ τῆς ἔμπροσθεν αὐτοῦ τραπέζης, καὶ ἐξῆλθα.

Μετὰ ἡμίσειαν ὥραν ὑπ' στρεψα. Ὁ γεωργὸς ἔσφιγξε τὴν χεῖρά μου, ἐνῶ τὰ δάκρυα κατεκύλιαν εἰς τὰς παρειάς του· ἔρριψε δ' ἓν βλίμμα εἰς τὴν ζωγραφίαν, καὶ ἄλλο εἰς τὴν ἀναφοράν. Λόγον δὲν ἐπρόφερεν, ἀλλὰ μ' ἐνεχείρισε ταύτην. Λαβὼν αὐτὴν, ἐκβῆκα· εἶχεν ὑπογράψ ειν τὸνομά του. Μᾶς ἔγινεν ἡ ζητουμένη χάρις, καὶ ὁ Στέδμαν ἀπελύθη.'

ΟΙ ΤΡΕΙΣ ΛΗΣΤΑΙ ΤΗΣ ΓΕΡΜΑΝΙΑΣ.

Τῶν ἀδυνάτων ἤθελεν εἶσθαι νὰ ὑπάρξῃ πολὺν χρόνον κοινωνία, συνισταμένη ὅλως διόλου ἀπὸ κακοός· τοιαύτη κοινωνία περιέχει ἐντὸς ἑαυτῆς τὰ σπέρματα τοῦ ἰδίου της ὀλέθρου, καὶ, χωρὶς κατακλυσμὸν ὑδάτων, ἤθελεν ἐξαλειφθῆν ἀπὸ τὸ πρόσωπον τῆς γῆς διὰ τῆς πλημμύρας τῶν ἰδίων της ἀνομιῶν. Πάσης κοινωνίας ἠθικὴ κόλλα, τρόπον τινὰ, εἶναι ἡ ἀρετή· αὐτὴ ἑνόνει καὶ συντηρεῖ, ἐνῶ ἡ κακία διαχωρίζει καὶ καταστρέφει. Δικαίως οἱ ἀγαθοὶ ἐμπορῶν νὰ ὀνομασθῶσι τὸ ἅλας τῆς γῆς. Διότι, ὅπου δὲν ὑπάρχει ἀδιαφθορία, ἐκεῖ τῶν ἀδυνάτων νὰ ὑπάρχῃ ἐμπιστοσύνη· καὶ ὅπου δὲν ὑπάρχει ἐμπιστοσύνη, ἐκεῖ λείπει ὁμόνοια. Ἐδῶ ἁρμόζει τὸ ἱστορούμενον περὶ τῶν τριῶν λῃστῶν τῆς Γερμανίας. Ἀποκτήσαντες διὰ παντοίων κακουργημάτων ἱκανὰ λάφυρα, ἀπεφάσισαν νὰ μοιρασθῶσιν αὐτὰ, καὶ νὰ παραιτήσωσι τὴν τόσον ἐπικίνδυνον τέχνην. Ὅτε ἦλθεν ἡ ἐπιτεύξω προσδιορισθεῖσα ἡμέρα, ἀπεστάλθη ἕνας ἐκ τῶν τριῶν εἰς γειτονικὴν πόλιν ν' ἀγοράσῃ ζωοτροφίας διὰ τὸ τελευταῖον συμπόσιον. Οἱ ἄλλοι δύο ἐσυμφώνησαν μυστικῶς, νὰ θανατώσωσιν αὐτὸν εἰς τὴν ἐπιστροφήν του, ὥστε νὰ τοὺς πίσῃ τὸ ἥμισυ τῶν λαφύρων, ἀντὶ τοῦ τρίτου· καὶ τῷ ὄντι ἔπραξαν οὕτω. Ἀλλ' ὁ φονευθεὶς ἦτον ἀκόμη καὶ τῶν δολοφόνων του πανουργότερος, διότι εἶχε προφυλακεύσειν μέρος ἀπὸ τὰς ζωοτροφίας, ὥστε νὰ οἰκειοποιηθῇ αὐτὸς ὅλα τὰ λάφυρα. Ἡ ἀξιόλογος λοιπὸν αὕτη τριανδρία εὑρέθη νεκρὰ συνάμα,—παράδειγμα ἐπίσημον, ὅτι οὐδὲν εἶναι τόσον τυφλὸν καὶ ὀλέθριον εἰς ἑαυτὸ, ὅσον ἡ περιφιλαυτία τῆς κακίας.

Ο ΛΕΥΚΟΣ ΑΦΡΙΚΑΝΟΣ ΜΥΡΜΗΞ.

Εἰς τὴν Ἀφρικὴν ὑπάρχει λευκός τις μύρμηξ, τοῦ ὁποίου τὰ ἔργα τόσον ὑπερβαίνουν τὰ τῶν κοινῶν μυρμήκων, τῶν μελισσῶν, σφηκῶν, καὶ καστόρων, ὅσον αἱ οἰκοδομαὶ τῶν Ευρωπαίων ὑπερέχουν τὰς τῶν Ἀφρικανῶν καὶ ἄλλων ἐθνῶν ἀπολιτίστων.

Τὰ κτίρια τοῦ λευκοῦ μύρμηκος ἔχουν τεσσάρων ἢ πέντε πηχῶν ὕψος· διαιροῦνται δὲ εἰς κατατομὰς, ἐκ τῶν ὁποίων σημαντικώτεραι εἶναι οἱ βασιλικοὶ θάλαμοι, τὰ τροφεῖα, αἱ ἀποθῆκαι, αἱ καμάραι καὶ στοαὶ, αἱ πολυάριθμοι ὁδοὶ καὶ ἔξοδοι, αἱ γυρταὶ κλίμακες, καὶ τινες γέφυραι, κατεσκευασμέναι ὥστε νὰ συντέμνωσι τὴν μεταξὺ τῶν διαφόρων οἰκημάτων ἀπόστασιν. Εἰς τινα μέρη τῆς Σενεγαλίας ὁ ἀριθμὸς, τὸ μέγεθος, καὶ ἡ πυκνότης τῶν οἰκοδομῶν τούτων κάμνουν αὐτὰς νὰ φαίνωνται μακρόθεν ὡς χωρία τῶν ἐντοπίων· καὶ μ' ὅλον τοῦτο, οἱ εἰς τὴν ὑπηρεσίαν ταύτην ἐνασχολούμενοι ἐργάται δὲν εἶναι ὑπὲρ τὸ ἓν τέταρτον τοῦ δακτύλου κατὰ τὸ μῆκος.

Ὑπάρχουν δὲ μεταξὺ των τρεῖς διάφοροι βαθμοὶ, ἢ τάξεις, ὡς ἀκολούθως· πρῶτον, οἱ ἐργάται· δεύτερον, οἱ στρατιῶται, οἵτινες δὲν πράττουν τίποτε οἱ ἴδιοι, ἀλλὰ μόνον ἔχουν τὴν ἐπιστασίαν τῶν ἐργατῶν, ἀπὸ τοὺς ὁποίους καὶ εἶναι μεγαλήτεροι, ἐξισούμενοι κατὰ τὸν ὄγκον μὲ πεντήκοντα περίπου ἐξ αὐτῶν· καὶ τελευταῖον, οἱ πτερωτοὶ, τοὺς ὁποίους δύναταί τις νὰ ὀνομάσῃ τοὺς εὐγενεῖς τῆς ἐπικρατείας, καθότι οὔτε μάχονται, οὔτε ἐπιστατοῦν, οὔτε ἐργάζονται, ἀνίκανοι ὄντες νὰ ὑπερασπισθῶσιν ἑαυτούς. Εἶναι, μ' ὅλον τοῦτο, ἱκανοὶ νὰ ἐκλέγωνται βασιλεῖς καὶ βασίλισσαι· καὶ ἡ φύσις διέταξεν οὕτω, ὥστε ἀποδημοῦν μετ' ὀλίγον ἀφοῦ προβιβασθῶσιν εἰς τὴν θέσιν ταύτην, καὶ ἡ θεμελιόνουν νέα βασίλεια, ἢ χάνονται εἰς διάστημα ὀλίγων ἡμερῶν, θηρευόμενοι ὑπ' ἀναριθμήτων πτηνῶν, ἰχθύων, καὶ ἑρπετῶν. Τὸ πρῶτον τάγμα, ἤτοι οἱ ἐργάται, εἶναι τῶν λοιπῶν ὅλων πολυαριθμότεροι τὸν αὐτὸν λόγον ἔχοντες πρὸς τοὺς στρατιώτας ὁποῖον ἑκατὸν πρὸς ἕν.

Εὐθὺς ἀφοῦ οἱ ἐργάται ἐκλέξωσι βασιλέα καὶ βασίλισσαν, ὑπερασπίζουν αὐτοὺς ἀπὸ τοὺς ἐχθρούς των, περικλείοντες ἀμφοτέρους εἰς πήλινον δωμάτιον, ὅπου ἡ βασίλισσα ἀρχίζει μετ' ὀλίγον νὰ ὠοτοκῇ, καὶ κάποτε μὲ τοσαύτην πολυπλήθειαν, ὥστε εἰς διάστημα ἑνὸς ἡμερονυκτίου ὁ ἀριθμὸς τῶν ὠῶν ἀναβαίνει εἰς ὀγδοήκοντα χιλιάδας. Τὰ ὠὰ ταῦτα, ἀμέσως λαμβανόμενα ὑπὸ τῶν ὀπαδῶν της, ἐκ τῶν ὁποίων ἱκανοὶ παρευρίσκονται εἰς τὸν βασιλικὸν θάλαμον καὶ εἰς τὰς παρακειμένας στοὰς, μεταφέρονται εἰς τὰ τροφεῖα, ἀπέχοντα ἑνὸς ὑπὲρ τοὺς δύο πήχεις. Ἐδῶ, ἅμα ἐκκολαφθῶσι, θεραπεύονται μὲ τὴν μεγίστην ἐπιμέλειαν τὰ νεογνὰ ἔντομα, καὶ προβλέπονται ἀφ' ὅλα τὰ χρειώδη, ἐωσοῦ δυναμωθῶσιν ὥστε νὰ φροντίζωσι δι' ἑαυτὰ, καὶ νὰ συμμετέχωσι τῶν ὑπὲρ τοῦ κοινοῦ συμφέροντος ἀγώνων.

Πολλὰ περίεργα καὶ θαυμαστὰ διηγοῦνται οἱ φυσικοϊστορικοὶ περὶ τῆς ἀπὸ τὰ ἔντομα ταῦτα προερχομένης ἐρημώσεως· εἰς τοὺς γεωργοὺς προξενοῦν μεγίστην ζημίαν διὰ τῶν ὁποίων κατασκευάζουν σκεπαστοὺς ὁδῶν, κατὰ πᾶσαν διεύθυνσιν ἐκτεινομένων ἀπὸ τὴν φωλεὰν εἰς πᾶν ἁρπαγῆς ἀντικείμενον. Πλὴν, τόσον ἀξιολογα οἰκονομεῖ τὰ πράγματα ἡ φύσις, ὥστε ἱκανῶς ἀντισταθμίζει τὴν βλάβην ἡ ἐξ αὐτῶν ὠφέλεια. Πόσα δὲν ὑπάρχουν, τὰ ὁποῖα κατὰ μὲν πρώτην προσβολὴν φαίνονται ὡς μεγάλα δεινὰ ἢ ὡς πάντῃ ἄχρηστα, μετὰ δὲ σκέψεν ὡριμωτέραν, εὑρίσκονται διόλου σύμφωνα μὲ τὴν σοφίαν καὶ ἀγαθότητα τοῦ ἐλεήμονος Ὄντος, τὸ ὁποῖον ἐσχεδίασε τὴν ὡραίαν ταύτην οἰκουμένην.

Τῷ ὄντι, οἱ μύρμηκες οὗτοι πολλάκις εἶναι εἰς τὸν ἄνθρωπον ὀλεθριώτατοι· ἀλλ' εἶναι καὶ χρησιμώτατοι μάλιστα δὲ καὶ ἀναγκαῖοι, ἀφανίζοντες δένδρα ξηρὰ καὶ ὕλας ἐφθαρμένας, αἵτινες, ἂν ἀφίνοντο ἐπὶ τοῦ προσώπου τῆς γῆς, εἰς τὰ θερμὰ ἐκεῖνα κλίματα, ἤθελαν εἰς ὀλίγον καιροῦ διάστημα μολύνειν τὸν ἀέρα. Τόσον δὲ προθυμοῦνται εἰς τὸ ἔργον τοῦτο, ὥστε εἰς ὀλίγας ἑβδομάδας ἀφανίζουν καὶ μεταφέρουν τοὺς κορμοὺς μεγάλων δένδρων, μόριον μὴ ἀφίνοντες κατόπιν· καὶ οὕτω καθαρίζεται ὁ τόπος δι' ὠφέλιμον βλάστησιν, ἥτις ταχέως γεμίζει πᾶν κενόν. Ἀκόμη καὶ εἰς μέρη, ὅπου πρὸ δύο ἢ τριῶν ἐτῶν ἤκμαζε πόλις εὐδαίμων καὶ πολυάνθρωπος, (ἐὰν οἱ κάτοικοι παρήτησαν αὐτὴν διὰ κάμμίαν αἰτίαν, ὡς πολλάκις συμβαίνει), ἐκφύει πυκνὸν δάσος, καὶ πᾶν ἴχνος κατοικίας ἐξαλείφεται· καθότι ὁ λευκὸς μύρμηξ δὲν ἀφίνει κοκκάτιον πασσάλου ἢ δοκοῦ, νὰ βαρύνῃ τῆς γῆς τὴν ἐπιφάνειαν.

Τοσαύτην δύναμιν ἔχουν αἱ οἰκοδομαὶ, τὰς ὁποίας ἀνεγείρουν τὰ μικρὰ ταῦτα ἔντομα, ὥστε, ἀφοῦ σηκωθῶσιν ὀλίγον ὑπὲρ τὸ ἥμισυ τοῦ ὕψους των, συνειθίζουν οἱ ἀγριόταυροι νὰ στέκωσιν ἐπ' αὐτῶν ὡς φύλακες, ἐνῶ ὑποκάτω βόσκει τῆς ἀγέλης τὸ ἐπίλοιπον. Ὅταν δὲ λάβωσι τὸ πλήρες αὐτῶν ὕψος, τόσσας δηλαδὴ ἢ πέντε πήχεις ὑπὲρ τὴν ἐπιφάνειαν τῆς γῆς, χρησιμεύουν εἰς τοὺς ἐντοπίους, ἀκόμη δὲ καὶ εἰς τοὺς Ευρωπαίους, ὡς σκοπιαὶ, διὰ νὰ θεωρῶσιν ὑπὲρ τὰς κορυφὰς τοῦ μακροῦ χόρτου τὸ ὁποῖον ἐδῶ ἀναβλαστάνει ἀπὸ πέντε ἕως ἓξ πήχεις, ὥστε καὶ νὰ ἐμποδίζῃ τὴν θέαν μακρυνῶν ἀντικειμένων.

Τῶν ζωϋφίων τούτων ἡ διαγωγὴ, ὅταν ἐνοχλήσῃ τις τὰς οἰκοδομάς των, εἶναι πολὺ ἀξιοπαρατήρητος. Μόλις δίδεται ὁ πρῶτος κτύπος μὲ λισγάριον ἢ ἀξίνην, καὶ ἰδοὺ ἐκβαίνει στρατιώτης, ὅστις περιπατεῖ κύκλῳ τῆς χαλάστρας, καταλεπτῶς ἐξετάζων τὸ μέρος, ὅθεν ἔγινεν ἡ προσβολή. Μετ' ὀλίγον ἀκολουθοῦν αὐτὸν δύο ἢ τρεῖς ἄλλοι, προσεκτικῶς τὴν θραῦσιν ἐξετάζοντες· μὲ τούτους δὲν ἀργοῦν νὰ συνενωθῶσιν ἔτι περισσότεροι· τέλος δὲ, ἐξορμοῦν ἅπαντες ὅσον ταχέως ἡ χαλαστρα τοὺς συγχωρεῖ, πληθυνόμενοι ἑνόσω ἐξακολουθεῖ τις νὰ τοὺς προσβάλῃ. Καθ' ὅλον τὸ διάστημα τοῦτο ἐπικρατεῖ βιαιότατος θόρυβος καὶ ταραχή· τινὲς μάλιστα καταγίνονται εἰς τὸ νὰ κτυπῶσι τὸ κτίριον μὲ τὴν λαβίδα των, κάμνοντες κρότον, ὑπὲρ τὸν ἕνα πῆχυν μακρὰν ἀκουόμενον.

Ἀφοῦ πλέον ἀφεθῶσιν ἀνενόχλητοι, οἱ μὲν στρατιῶται ἀπομακρύνονται, διαδέχονται δ' αὐτοὺς οἱ ἐργαται, οἵτινες σπεύδουν πανταχόθεν πρὸς τὴν χαλάστραν, ἕκαστος φέρων εἰς τὸ στόμα του φορτον ἐκ λάσπης, κρμοδίως συγκερασμένης. Μολονότι δὲ συμποσοῦνται εἰς μυριάδας μυριάδων, τόσον καλῶς ὅμως εἶναι διατεταγμένοι, ὥστε ποτὲ δὲν ἐμπεριδίνονται συναλλήλως εἰς τὰ ἔργα των, καὶ μετ' ὀλίγον, ἀνυψοῦται τεῖχος διὰ τῆς ἐπιμελείας τῶν θαυμασίων τούτων ἐντόμων, ἐντελῶς πληροῦν τὸ γενόμενον χάσμα.

Πᾶς στρατιώτης συνοδεύει ἑξακοσίους ἢ χιλίους ἐργάτας, διευθύνων καὶ ἐπιστατῶν αὐτοὺς, ἀλλ' οὐδέποτε ἐγγίζων ὁ ἴδιος τὴν λάσπην. Ἀπέναντι μάλιστα τοῦ διορθονομένου τείχους λαμβάνει θέσιν ἕνας στρατιώτης, καὶ πολλάκις κάμνει τὸν προειρημένον θόρυβον, εἰς τὸν ὁποῖον ἀνταποκρίνονται μὲ τραγὺν σύριγμα οἱ ἐργάται διπλασιάζοντες συγχρόνως τοὺς ἀγῶνάς των. Εἶναι δ' ἀξιοπαρατήρητον ὅτι μὲ τόσον ἀκριβεῖς νόμους διοικοῦνται τὰ ζωΰφια ταῦτα, ὥστε οὐδεμία ἀνάγκη, ὅσον καὶ ἂν ἤθελεν εἶσθαι κατεπείγουσα, δὲν παρακινεῖ ποτὲ τοὺς μαχίμους, ἢ τοὺς στρατιώτας, νὰ ἐργασθῶσιν, ἢ τοὺς ἐργάτας νὰ γνώσιν ὑπερασπισταὶ ἢ ἐπιστάται. Τόσον μέγα εἶναι τὸ πεῖσμα τῶν στρατιωτῶν, ὥστε μάχονται μέχρι ἐσχάτης πνοῆς, δι' ἕκαστον γῆς δάκτυλον φιονικοῦντες, καὶ πολλάκις ἀποδιώκοντες μὲν τοὺς ἐξυπαλύτους Αἰθίοπας, καταιμοτόνοντες δὲ τῶν Ευρωπαίων τοὺς κεκαλυμμένους πόδας.—Ταῦτα μᾶς ἐπιστόρησαν εὐφυεῖς περιηγηταὶ καὶ φυσικοὶ περὶ τῶν ἕξεων καὶ τῆς οἰκονομίας τοῦ Αφρικανοῦ Λευκοῦ Μύρμηκος.

Ο ΔΕΡΒΙΣΗΣ ΚΑΙ Η ΚΑΜΗΛΟΣ.

Δερβίσης τις, μόνος ὁδεύων εἰς τὴν ἔρημον, ἀπήντησεν ἔξαφνα δύο ἐμπόρους· 'Κάμηλον ἐχάσετε;' εἶπε πρὸς αὐτούς· 'Μάλιστα,' ἀπεκρίθησαν ἐκεῖνοι.—'Δὲν εἶχε τυφλὸν τὸ δεξιὸν ὄμμα, καὶ χωλὸν τὸν ἀριστερὸν πόδα;' εἶπεν ὁ Δερβίσης· 'Ναὶ,' ἀπεκρίθησαν οἱ ἔμποροι.—'Δὲν τῆς ἔλειπε τὸ ἓν ἀπὸ τὰ ἐμπρόσθια της ὀδόντια;' 'Τῷ ὄντι,' ἀπεκρίθησαν.—'Δὲν ἦτο φορτωμένη σῖτον ἐξ ἑνὸς μέρους, μέλι δ' ἐκ τοῦ ἄλλου;' 'Βεβαιότατα,' ἀπεκρίθησαν οἱ ἔμποροι· 'λοιπὸν σὲ παρακαλοῦμεν, ἐπειδὴ πρὸ ὀλίγου τὴν ἴδες, καὶ τὴν παρετήρησες τόσον ἀκριβῶς, νὰ μᾶς ὁδηγήσῃς πρὸς αὐτήν.' 'Φίλοι μου,' εἶπεν ὁ Δερβίσης, 'ποτὲ δὲν ἴδα τὴν κάμηλόν σας, οὔτε ποτὲ ἤκουσα περὶ αὐτῆς, πλὴν ἀπὸ λόγου σας.' 'Μὴ παραμύθια,' ἐφώναξαν οἱ ἔμποροι· 'ἔκαλε τοὺς πολυτίμους λίθους, οἵτινες ἐσυγκρότουν μέρος τοῦ φορτίου της.' 'Οὔτε τὴν κάμηλόν σας ἴδα, οὔτε

τοὺς πολυτίμους λίθους σας,' ἐπανέλαβεν ὁ Δερβίσης. Τότε, πιάσαντες αὐτὸν, βιαίως τὸν ἔφεραν ἔμπροσθεν τοῦ Καδῆ, ὅπου, μετὰ τὴν ἀκριβεστάτην ἔρευναν, δὲν εὑρέθη ἐπάνω του τίποτε, οὔτε ἠμπόρει ν' ἀποδειχθῇ ὁπωσδήποτε εἴτε ψεύδους, εἴτε κλοπῆς ἔνοχος. Ἔμελλαν λοιπὸν νὰ μεταχειρισθῶσιν αὐτὸν ὡς μάγον· ἀλλ' ὁ Δερβίσης μὲ ἀταραξίαν εἶπεν εἰς τοὺς κριτάς· ' Ἡ ἀπορία σας μὲ κάμνει νὰ γελῶ, πλὴν ἔχει καί τινα βάσιν· ἀρκετὸν χρόνον, κύριοι, ἔζησα μόνος εἰς τὸν κόσμον, καὶ ἔμαθα νὰ παρατηρῶ μετὰ προσοχῆς ἀκόμη καὶ εἰς τὴν ἔρημον. Ἐγνώρισα ὅτι ἐπέρνων ἀπὸ τὰ ἴχνη καμήλου, ἀποπλανηθείσης ἐκ τοῦ κυρίου της, διότι δὲν εἶδα κανὲν σημεῖον ἀνθρωπίνου ποδὸς ἐπὶ τοῦ αὐτοῦ δρόμου· ἐγνώρισα ὅτι τὸ ζῶον ἦτο μονόφθαλμον, ἐπειδὴ εἶχε δαγκάσειν τὰ χόρτα μόνον ἐξ ἑνὸς μέρους τῆς ὁδοῦ· καὶ κατέλαβα ὅτι ἐχώλαινε τὸν ἕνα πόδα, ἀπὸ τὴν ἀμυδρὰν ἐντύπωσιν τὴν ὁποίαν ὁ ποῦς ἐκεῖνος εἶχε κάμειν ἐπὶ τῆς ἄμμου· ἐσυμπέρανα ὅτι ἔλειπε τῆς καμήλου τὸ ἓν ὀδόντιον, ἐπειδὴ, ὅπου καὶ ἂν εἶχε βοσκήσειν, μικρόν τι μέρος τοῦ χόρτου εἶχε μείνειν ἀβλαβὲς, εἰς τὸ κέντρον τοῦ δαγκάματος. Ὡς δὲ πρὸς τὸ φορτίον τοῦ κτήνους, οἱ ἐπιμελεῖς μύρμηκες μὲ εἰδοποίησαν ὅτι ἀπὸ τὸ ἓν μέρος ἦτο σῖτος, τὰ δὲ κοπάδια τῶν μυιῶν ὅτι ἀπὸ τἄλλο ἦτο μέλι.'

ΜΕΘΟΔΟΣ ΤΟΥ ΑΝΑΓΙΝΩΣΚΕΙΝ.

ΟΣΟΝ ἡ ὀρθὴ χρῆσις τῶν βιβλίων συμβάλλει εἰς τὸ νὰ φωτίζῃ τὸ πνεῦμα, εἰς τὸ νὰ ὀξύνῃ τὴν κρίσιν αὐτοῦ, καὶ νὰ τὸ πλουτίζῃ μὲ καθαρὰς ἀληθείας, τόσον ἐξ ἐναντίας ἡ ἄτακτος καὶ ἐπιτροχάδην γινομένη ἀνάγνωσις φθείρει τὴν κρίσιν, καὶ παρεκτρέπει αὐτὸ εἰς τὴν ἀπάτην. Ὅθεν, διὰ νὰ ὠφελώμεθα ἐκ τῆς ἀναγνώσεως, πρῶτον πρέπει νὰ ἐκλέγωμεν εἰς ὁποιανδήποτε ὑπόθεσιν τοὺς καλητέρους συγγραφεῖς. Δεύτερον, νὰ ἀναγινώσκωμεν αὐτοὺς μὲ ἀκρίβειαν. Τρίτον, πᾶν τὸ εὑρισκόμενον εἰς αὐτοὺς ὠφέλιμον καὶ ὀρθὸν, νὰ ἐναποταμιεύωμεν αὐτὸ εἰς τὴν μνήμην.

Α΄. Ὅσον περὶ τῆς ἐκλογῆς τῶν βιβλίων, δὲν πρέπει νὰ ἀναγινώσκωμεν ὅ,τι ἤθελε πέσειν εἰς τὰς χεῖράς μας. Τοιαύτη ἄτακτος σπουδὴ δὲν γεννᾷ παρὰ σύγχυσιν καὶ ἀβεβαιότητα εἰς τὰς ἰδέας. Διὰ νὰ φεύγωμεν τὸ ἄτοπον τοῦτο, πρέπει νὰ προσδιορίζωμεν εἰς ποίαν ἐπιστήμην θέλομεν νὰ ἐνασχοληθῶμεν. Ἐκ τῶν ἐπιστημῶν αἱ μὲν εἶναι ἀναγκαῖαι, αἱ δὲ ἁπλῶς ὠφέλιμοι, αἱ δὲ συμβάλλουν εἰς μόνον στολισμὸν τοῦ πνεύματος. Ὁ λόγος δὲ ὁ ὀρθὸς ἀπαιτεῖ τὸ ἀναγκαῖον νὰ προτιμᾶται ἀπὸ τὸ ἁπλῶς ὠφέλιμον, καὶ τὸ ὠφέλιμον ἀπὸ τὸ ἁπλῶς χρήσιμον πρὸς στολισμόν· ὅθεν ἡ σπουδή μας ἡ πρωτίστη πρέπει νὰ περιστρέφεται εἰς τὰς ἀναγκαίας εἰς ἡμᾶς ἐπιστήμας, καὶ εἰς ἄλλας, ὅσαι εἶναι αὐτῶν ἀναγκαῖαι ἀρχαὶ, ὁποῖαι, παραδείγματος χάριν, εἶναι πρὸς τὴν Φυσικὴν ἡ Ἀριθμητικὴ τουλάχιστον καὶ Γεωμετρία, νὰ δαπανᾶται δὲ ὀλιγώτερος καιρὸς εἰς τὰ ἁπλῶς ὠφέλιμα, καὶ ἔτι ὀλιγώτερος εἰς τὰ κοσμητικὰ τοῦ πνεύματος. Διὰ νὰ μὴ προέρχεται δὲ σύγχυσις ἐκ τῆς ποικίλης ἀναγνώσεως, δὲν πρέπει συγχρόνως νὰ ἀναγινώσκωμεν πολλὰ βιβλία· ἢ, ἐὰν διὰ ποικιλίαν θέλωμεν νὰ ἀναγινώσκωμεν δύο, παραδείγματος χάριν, συγγραφεῖς διαφόρου πραγματείας, πρέπει νὰ ἐκλέγωμεν αὐτοὺς τοιούτους, ὥστε νὰ γυμνάζωσι τὴν κρίσιν τοῦ πνεύματος, καὶ νὰ δίδωσιν εἰς αὐτὸ ἀγχίνοιαν· διότι ἡ ποικιλία, ἁρμοδίως προσφερομένη εἰς τὸ πνεῦμα, ἡδύνει, ἐνδυναμόνει, καὶ ἐκτείνει αὐτό.

Β΄. Ἀφοῦ προσδιορίσωμεν εἰς ποίαν ἐπιστήμην θέλομεν νὰ δοθῶμεν, τότε πρέπει νὰ ἐκλέγωμεν συγγραφεῖς, οἵτινες πραγματεύονται περὶ αὐτῆς ἐξ αὐτῶν τῶν θεμελίων της, καὶ τὴν ἀκολουθοῦν μὲ ἀδιάκοπον σειρὰν τῶν ἐμπεριλαμβανομένων εἰς αὐτὴν γνώσεων. Πρέπει λοιπὸν νὰ ἀναγινώσκωμεν τοὺς μὲ τάξιν φυσικὴν διαιροῦντας εἰς τὰ μέρη της τὴν προκειμένην ἐπιστήμην· διότι αἱ ἐπιστῆμαι συνίστανται ἐκ πολλῶν μερῶν, ἐκ τῶν ὁποίων ἄλλα ἄλλων ἔχουν χρείαν διὰ τὴν ἐξήγησιν καὶ κατάληψίν των.

Γ΄. Ἀλλ' ὅστις δὲν ἐσπούδασε ποτὲ ἐπιστήμην τινὰ, πῶς ἐμπορεῖ νὰ ἐκλέξῃ τοὺς καλητέρους συγγραφεῖς αὐτῆς; Δύναται νὰ κάμῃ τοῦτο, πρῶτον, ἐὰν συμβουλεύεται ἄνδρας σοφοὺς, καὶ ὑγιαίνοντας εἰς τὴν κρίσιν, οἵτινες ἐνησχολήθησαν ἐπιμελῶς εἰς τὴν ἐπιστήμην ταύτην. Δεύτερον, ἐὰν δὲν παρευρίσκεται τοιοῦτος σύμβουλος καὶ ὁδηγὸς τῆς σπουδῆς, ἐμποροῦμεν νὰ συμβουλευώμεθα τοὺς νεωτέρους ἐξαιρέτως συγγραφεῖς, οἵτινες συνέγραψαν περὶ τῆς αὐτῆς ἐπιστήμης, ἢ ἀπαριθμοῦν τοὺς συγγράψαντας περὶ αὐτῆς, καὶ δίδουν τὴν περὶ αὐτῶν κρίσιν των· ἢ ἀκόμη ἐμποροῦμεν νὰ κάμνωμεν τὴν ἐκλογὴν ταύτην ἡμεῖς ἀναγινώσκοντες μετὰ προσοχῆς τὰ προλεγόμενα τοῦ βιβλίου, ὅπου κοινῶς συνειθίζεται νὰ ἐκτίθεται τοῦ συγγραφέως ὁ σκοπὸς καὶ ἡ μέθοδος· ἢ, τέλος πάντων, ἀναγινώσκοντες σελίδας τινὰς τοῦ βιβλίου, ἢ διατρέχοντες ὅλον αὐτό. Γενομένης δὲ τῆς ἐκλογῆς τοῦ συγγραφέως, πρέπει νὰ φυλάττωνται εἰς τὴν ἀνάγνωσιν οἱ ἀκόλουθοι κανόνες.

α΄. Ἀναγινώσκομεν τὸ βιβλίον μὲ σκοπὸν νὰ ἐννοήσωμεν αὐτὸ, καὶ νὰ λάβωμεν ὠφέλειάν τινα ἐκ τῆς ἀναγνώσεως αὐτοῦ. Δὲν πρέπει λοιπὸν οὔτε ἐπιτροχάδην νὰ τὸ ἀναγινώσκωμεν, οὔτε ἀπὸ πάθος τι πρὸς τὸν συγγραφέα προκατειλημμένοι· διότι οἱ μὴ ἀναγινώσκοντες, ἀλλὰ μᾶλλον ἀδηφάγως χάπτοντες, νὰ εἴπω οὕτω, τὰ βιβλία, οὗτοι δὲν λαμβάνουν κἀμμίαν τροφὴν εἰς τὸ πνεῦμά των, δὲν ἀποκτοῦν καθαρὰς γνώσεις. Εἰς ὅσους δὲ ἀπαρέσκει ὁ κόπος τῆς σπουδῆς, οἱ τοιοῦτοι ἀναγινώσκουν οὕτω ἀμελῶς, ὥστε τὸ πνεῦμά των φεύγει εἰς πᾶσαν στιγμὴν ἀπὸ τὰ ἔμπροσθεν τῶν ὀφθαλμῶν προκείμενα, καὶ περιπλανᾶται εἰς διάφορα ἄλλα· ἐκ ταύτης δὲ τῆς ἀποπλανήσεως ἕπεται νὰ μὴν ἐννοῇ καλῶς, μηδὲ βεβαίως νὰ κρατῇ εἰς τὴν μνήμην τὰ χωρὶς προσοχὴν ἀναγινωσκόμενα. Ὅσοι δὲ πάλιν εὑρίσκονται προκατειλημμένοι ἀπὸ πάθος τι πρὸς τὸν συγγραφέα, οὗτοι συχνότατα προσάπτουν εἰς αὐτὸν

τοὺς ἰδικούς των στοχασμοὺς, καὶ κρίνουν κατὰ τὸ πάθος των, ἀλλ' ὄχι κατὰ τὴν νόμιμον ἔννοιαν τοῦ λόγου.

β΄. Διὰ νὰ καταλαμβάνωμεν τὴν ἔννοιαν τοῦ συγγραφέως, πρέπει ἐκ τῶν προλεγομένων, ἢ ἐκ τοῦ προοιμίου, νὰ γνωρίσωμεν τὴν ὕλην τοῦ βιβλίου, τὴν μέθοδον, τὸ ὕφος, τὸν σκοπὸν, εἰς τὸν ὁποῖον ἀπευθύνεται. Πρέπει ἀκριβῶς νὰ καταλαμβάνωμεν, καὶ εἰς τὴν μνήμην νὰ φυλάττωμεν ὅλους τοὺς ὁρισμοὺς, τοὺς ὁποίους δίδει ὁ συγγραφεὺς, διὰ νὰ ἐννοῶμεν τοὺς ὅρους κατὰ τὴν αὐτὴν μὲ ἐκεῖνον ἔννοιαν. Πρέπει ἐξίσου ἀκριβῶς νὰ ἐξετάζωμεν καὶ νὰ ἐνθυμώμεθα τὴν στάσιν τοῦ ζητήματος, περὶ τὸ ὁποῖον κυρίως στρέφεται ὁ λόγος τοῦ συγγράμματος, ἢ τοῦ κεφαλαίου, κτλ. Ἐὰν δὲ εἰς τὸν δρόμον τῆς ἀναγνώσεως ἀπαντῶμεν τι σκοτεινὸν, ἢ ἀμφίβολον, πρέπει νὰ σαφηνίζωμεν τοῦτο διὰ τοῦ σαφοῦς καὶ καθαροῦ, τὸ ὁποῖον ἠθέλαμεν εὑρεῖν ἄλλοθι εἰς τὸν αὐτὸν συγγραφέα.

γ΄ Εἰς τὴν ἀρχὴν μάλιστα τῆς μελέτης, εἰς πᾶσαν σχεδὸν περίοδον, ἀφοῦ ἀναγνώσωμεν αὐτὴν, πρέπει ὀλίγον νὰ στεκώμεθα, καὶ αὐτοὶ ἑαυτοὺς νὰ ἐρωτῶμεν τρόπον τινὰ, Εἰς τὴν ἤδη ἀναγνωσθεῖσαν ταύτην περίοδον περὶ τίνος πρόκειται; Τί λέγει ὁ συγγραφεύς; μὲ ποῖον λόγον ἢ ἐπιχείρημα ἀποδεικνύει τοῦτο; Ἔπειτα πρέπει νὰ σταθμίζωμεν ὅλην τὴν ἰσχὺν καὶ δύναμιν τοῦ ἐπιχειρήματος, τὸ ὁποῖον μεταχειρίζεται. Ἐὰν κατὰ ταύτην τὴν μέθοδον ἐξακολουθήσωμεν τὴν ἀνάγνωσιν αὐτοῦ μῆνας τινὰς, θέλομεν ἰδεῖν ἐκ πείρας μὲ ἄκραν εὐχαρίστησιν, ὅτι διακρίνομεν μὲ ἐξαίσιον ταχύτητα καὶ εὐκολίαν, καὶ σαφῶς ἐννοοῦμεν τί περιέχει ἑκάστη περίοδος, ποῖα εἶναι τὰ ἐπιχειρήματα τοῦ συγγραφέως, τίς ἡ δύναμις αὐτῶν· καὶ θέλομεν αἰσθανθῆν εἰς τὸν ἑαυτόν μας τὴν δύναμιν τοῦ ἐννοεῖν μεγάλως ἐπηυξημένην.

δ΄. Ὁποιονδήποτε κεφάλαιον ἢ ἄρθρον τοῦ συγγράμματος πρέπει νὰ τὸ καταστήσωμεν οἰκεῖον εἰς τὸν ἑαυτόν μας, πρὶν μεταβῶμεν εἰς ἄλλο· ἔπειτα πολλὰ, καὶ μετὰ ταῦτα ὅλα, ἀναθεωροῦντες καὶ συμπαραβάλλοντες αὐτὰ, διὰ νὰ γείνῃ εἰς ἡμᾶς σαφέστατος καὶ συνήθης ὁ δεσμὸς καὶ ἡ τάξις ὅλων τῶν μερῶν αὐτοῦ. Πρὸς μεγαλητέραν δὲ βεβαίωσιν ὅτι προβαίνομεν ἀκριβῶς, εἶναι κάλλιστον τὰ εἰς ἕκαστον κεφάλαιον, τὸ ὁποῖον ἤδη σαφῶς ἐννοήσαμεν, περιεχόμενα ἐπιχειρήματα νὰ συνάγωμεν μὲ βραχυλογίαν, καὶ ἰδίᾳ νὰ καταγράφωμεν. Εἰς τὰς πρώτας ἀρχὰς τῆς σπουδῆς πρέπει νὰ μεταχειριζώμεθα τὸν ὠφελιμώτατον τοῦτον τρόπον· ἀφοῦ ὅμως διὰ τῆς γυμνάσεως ἀποκτήσῃ τὸ πνεῦμα μεγαλητέραν δύναμιν καὶ εὐκολίαν, ἐμποροῦμεν ὁλόκληρα κεφάλαια νὰ ἀναγινώσκωμεν εὐθὺς, καὶ νὰ κάμνωμεν ἔπειτα περίληψιν αὐτῶν, καὶ τελευταῖον, ἀφοῦ πολυπλασιάσωμεν τὰς γνώσεις ἡμῶν, καὶ αὐξήσωμεν τὰς δυνάμεις τοῦ πνεύματος, τότε ἐμποροῦμεν νὰ τολμήσωμεν εἰς τοὺς στοχασμοὺς τοῦ συγγραφέως νὰ προσθέσωμεν τοὺς ἰδικούς μας. Ἡ μέθοδος αὕτη εἶναι καλλίστη διὰ τὴν ὀξύτητα τὴν ὁποίαν δίδει εἰς τὸ πνεῦμα, καὶ ὠφελιμωτάτη διὰ τὰς ἄλλας συνεπείας της. Πρῶτον, συχνότατα ἀκολουθεῖ νὰ νομίζωμεν ὅτι ἐννοοῦμεν ἐντελῶς πράγματα, τὰ ὁποῖα ἐὰν θελήσωμεν νὰ ἐκθέσωμεν ἐγγράφως, θέλομεν εὑρεῖν ὅτι δὲν ἔχομεν τούτων παρὰ ἰδέας συγκεχυμένας καὶ ἀτελεῖς. Δεύτερον, ὅταν τὸ πνεῦμα ἐκθέτῃ ἐγγράφως τοὺς στοχασμοὺς τῶν ἄλλων καλῶς ἐννοουμένους καὶ ὡς ἰδικούς του κατασταθέντας, διατίθεται εἰς τὸ νὰ γεννᾷ ἄλλους ἀφ' ἑαυτοῦ, καὶ τὸ ὕφος τοῦ λέγειν καὶ γράφειν τελειοποιεῖται, ἐνῷ καὶ τοῦ πνεύματος ἡ ἀγχίνοια αὔξεται πάντοτε ἐπὶ τὸ μᾶλλον. Ἐὰν ὅμως δὲν ἔχωμεν καιρὸν νὰ ἐξετάσωμεν τὰ πράγματα μὲ τόσην ἀκρίβειαν, τότε πρέπει νὰ θεωρῶμεν αὐτὰ ἱστορικῶς, καὶ χωρὶς νὰ τολμῶμεν κἀμμίαν κρίσιν, διὰ νὰ μὴ πέσωμεν εἰς ἀπάτην.

ε΄. Ὁ καλὸς συγγραφεὺς δὲν πρέπει νὰ λείπῃ ἀπὸ τὰς χεῖρας ἡμῶν, ἕως νὰ στερεώσωμεν αὐτὸν εἰς τὴν μνήμην μας· διότι μεγαλητέραν ὠφέλειαν θέλομεν λάβειν ἀπὸ τὴν ἀκριβῆ ἀνάγνωσιν καὶ ἐπανάληψιν ἑνὸς καλοῦ συγγραφέως παρ' ἀπὸ τὴν ἐπιπόλαιον χιλίων ἄλλων. Ἡ συχνὴ αὕτη γύμνασις ὄχι μόνον τὴν δύναμιν τοῦ ἐννοεῖν ὀξύνει, τὸ ὁποῖον εἶναι μέγα ἤδη κατόρθωμα, ἀλλὰ καὶ τὴν μνήμην αὐτὴν πλουτίζει καὶ ἐνδυναμόνει. Εἰς πλουτισμὸν δὲ καὶ ἐνδυνάμωσιν τῆς μνήμης κανὲν ἄλλο μέσον δὲν εἶναι τόσον ὠφέλιμον, ὅσον ἡ τάξις καὶ καθαρότης. Ἐντεῦθεν, ὅταν ἦναι χρεία νὰ ἐμπιστευθῶμεν εἰς τὴν μνήμην ἐκτεταμένην τινὰ σειρὰν ἐννοιῶν, βλέπομεν ὅτι τοῦτο κατορθόνεται ταχύτερα καὶ εὐκολώτερα, ἐὰν ἕκαστον πρᾶγμα βάλλεται μὲ τάξιν πρέπουσαν κατόπιν ἄλλου, παρὰ ἐὰν πασχίζωμεν διαμιξ καὶ ἀτάκτως νὰ ἐπισωρεύσωμεν αὐτὰ εἰς τὴν μνήμην.

ς΄. Ἀπὸ τοὺς διδομένους εἰς τὴν ἀνάγνωσιν τῶν βιβλίων ἄλλοι μὲν ὄντες καθ' ὑπερβολὴν ἁπλοϊκοὶ καὶ εὔπιστοι, ὑποδουλόνονται οὕτω εἰς τὰς δόξας τῶν ἀνὰ χεῖρας συγγραφέων, ὥστε πᾶν ὅ,τι ἀναγινώσκουν, δέχονται αὐτὸ καὶ ἐναγκαλίζονται ὡς ἀληθὲς καὶ ἀδιάσειστον· ἄλλοι δὲ ἐξ ἐναντίας κάμνουν τοιαύτην σπουδὴν εἰς τὰ βιβλία, ὥστε πᾶν ὅ,τι ἀναγινώσκοντες εὑρίσκουν ἐναντίον εἰς τὰς δόξας των, πολεμοῦν αὐτὸ καὶ τὸ ἀποῤῥίπτουν. Καὶ τὰ δύο ταῦτα εἴδη τῶν ἀνθρώπων εἶναι ἀποδοκιμαστέα, διότι οἱ μὲν πρῶτοι ἀνοίγουν δρόμον εἰς πᾶσαν ἀπάτην, οἱ δὲ δεύτεροι βλάπτουν τὴν παράστασιν τῆς ἀληθείας. Ὅθεν πρέπει μέσον τινὰ ὅρον μεταξὺ αὐτῶν νὰ κρατῶμεν, οὕτω δηλαδὴ νὰ ἀναγινώσκωμεν τὰ βιβλία, ὥστε μήτε πάραυτα νὰ συγκατατιθέμεθα εἰς ὁποιανδήποτε δόξαν, μήτε ἰσχυρογνωμόνως νὰ τὴν πολεμῶμεν ὡς ψευδῆ, ἀλλὰ μετὰ προσοχῆς νὰ σημειόνωμεν καὶ νὰ διακρίνωμεν τὰ ὑποθετικὰ καὶ ἀμφίβολα ἀπὸ τὰ ἀποδεδειγμένα καὶ βέβαια, τὰ ὠφέλιμα ἀπὸ τὰ βλαπτικὰ, τὰ περιττὰ ἀπὸ τὰ ἀναγκαῖα, τὰ σαφῆ ἀπὸ τὰ σκοτεινά. Εἰς τὴν ἀνάγνωσιν λοιπὸν τῶν βιβλίων ὄχι μόνον πρέπει, ὡς εἴπαμεν, νὰ

ἤμεθα ἐλεύθεροι ἀπὸ πᾶν προληπτικὸν πάθος πρὸς τὸν συγγραφέα, ἀλλὰ καὶ μὲ ψυχὴν ἥσυχον, καὶ μὲ ἐπιμέλειαν ἀκόμη μεγαλητέραν νὰ φέρωμεν πάντα θόρυβον παθῶν· διότι ταράττει τὴν προσοχήν, καὶ διαφθείρει τὴν κρίσιν. Τὰ μέτρια μόνον καὶ τίμια πάθη συγχωροῦνται, τὰ διεγείροντα εἰς ἔρευναν τῆς ἀληθείας, καὶ ἀναλουφίζοντα τὸν κόπον τῆς σπουδῆς. Μέγα συμβάλλει εἰς τὴν προσοχὴν ἡ ἡσυχία τῆς μοναξίας, ἐξαιροῦσα ἡμᾶς ἀπὸ πᾶσαν ζωηρὰν ἐντύπωσιν. Κυρίως ὅμως κανὲν γενικὸν βοήθημα τῆς προσοχῆς δὲν ἐμπορεῖ νὰ προσδιορισθῇ, διότι κρίνεται ὡς ἐπιτοπλεῖστον ἀπὸ τὴν ἕξιν τῆς σπουδῆς. Εἶναι πολλοί, τῶν ὁποίων ἡ προσοχὴ δὲν ταράττεται ἀπὸ τὴν αἴσθησιν τῶν ἐξωτερικῶν ἀντικειμένων· αἱ ὡραιότητες τῆς ἐποχῆς διεγείρουν μάλιστα τὴν προσοχὴν καὶ τὴν ὀξύτητα τῆς ευφυΐας. Ἀλλ' ὅπως καὶ ἂν ἔχῃ, ἐπειδὴ ἡ προσοχὴ εἶναι ἀναγκαία διὰ νὰ γίνεται ἡ σπουδὴ μὲ καρποφορίαν, πρέπει νὰ παχίζωμεν μὲ ὅλην μας τὴν καρδίαν νὰ τὴν συνειθίσωμεν, συλλογιζόμενοι τὴν ἐξ αὐτῆς ὠφέλειαν.

ζ'. Πολλὰ ἀπὸ τὰ εἰρημένα περὶ τῆς ἀναγνώσεως ἐμποροῦν νὰ ἐφαρμόζωνται καὶ εἰς τὰς ὁμιλίας, διὰ νὰ λαμβάνωμεν καὶ ἐκ τούτων ὠφέλειάν τινα. Ὅθεν δὲν εἶναι χρεία ἰδιαιτέρων κανόνων εἰς ταύτας· ἀρκεῖ τοῦτο μόνον νὰ προσθέσωμεν. Ἐὰν θέλωμεν νὰ ἀρέσκωμεν εἰς τὰς συνδιαλέξεις, καὶ νὰ συνάγωμέν τι ὠφέλιμον ἐξ αὐτῶν, πρέπει νὰ ἑνόνωμεν τὴν εἰλικρίνειαν μὲ τὴν πολιτικότητα, καὶ νὰ δίδωμεν εἰς ἄλλους τόπον περὶ ἐκείνων τῶν πραγμάτων, περὶ τῶν ὁποίων ἐξεύρουν νὰ ὁμιλῶσι καλήτερα, νὰ ὑποδεχώμεθα τοὺς λόγους των εἰναϊκῶς καὶ μὲ προσοχὴν, καὶ νὰ τοὺς ἀνακρίνωμεν εὐμενῶς, ἐὰν μᾶς συγχωρῶσι τὴν ἀνάκρισιν αἱ περιστάσεις τοῦ τόπου, τοῦ χρόνου, καὶ τῶν προσώπων. Ἐὰν δὲ μὴ, νὰ ἀναβάλλωμεν τὴν ἐξέτασιν εἰς ἄλλον καιρόν· ἐν τοσούτῳ δὲ, νὰ μὴν ἀπορασίζωμεν, ἂν ἡ ἀλήθεια δὲν ἀποδειχθῇ καθαρά.—ΒΑΜΒΑΣ.

ΑΙΩΝΙΟΤΗΣ ΤΟΥ ΘΕΟΥ.

ΦΑΝΤΑΣΟΥ, ἂν δύνασαι, Ὃν ἄναρχον, τὸ ὁποῖον καὶ μετὰ τὴν παρέλευσιν ἀναριθμήτων αἰώνων μένει πάλιν τὸ αὐτὸ, καὶ δὲν παλαιοῦται. Τὸ ἄπειρον τοῦτο Ὃν εἶναι ὁ Θεός. Φαντάσου μυριάδας μυριάδων αἰώνων πρὸ τῆς δημιουργίας τοῦ κόσμου, καὶ τότε ὑπῆρχεν ὁ Θεός· μολονότι δὲ τοῦτο ἐμπορεῖ νὰ φανῇ παράδοξον, καὶ τότε τῆς ὑπάρξεώς του ἡ διάρκεια ἦτον ἡ αὐτὴ, καθὼς καὶ τὴν σήμερον.

Ἀδύνατον νὰ πλησιάσῃς ποτὲ εἰς τὴν ἀρχὴν τῆς ὑπάρξεώς του, διότι αὐτὸς εἶναι ἄναρχος, καὶ εἰς πρᾶγμα ἀνύπαρκτον δύναταί τις νὰ πλησιάσῃ; Καθὼς δὲ ἡ ὕπαρξίς του εἶναι χωρὶς ἀρχὴν, οὕτω θέλει εἶσθαι καὶ χωρὶς τέλος. Πρόσθες αἰῶνας εἰς αἰῶνας, πολυπλασιασε αὐτοὺς μὲ τὰ φύλλα τῶν δένδρων, μὲ τὴν ἄμμον τῆς θαλάσσης, καὶ μὲ τὸ χῶμα τῆς γῆς. καὶ οὔτε μετὰ τὸν λογαριασμὸν τοῦτον δὲν θέλεις πλησιάσειν οὐδαμῶς εἰς τὸ τέλος τῆς ὑπάρξεώς του, ἀλλὰ θέλεις μένειν πάντοτε ἐπίσης μακρὰν ἀπ' αὐτὸ, ὡς καὶ πρότερον. Αὐτὸς δὲν ἔχει οὔτε ἀρχὴν ἡμερῶν, οὔτε τέλος ζωῆς· ἂς ἐνθυμώμεθα δὲ, ὅτι τῆς ὑπάρξεως ἐκείνου ἡ διάρκεια εἶναι τῆς ἰδικῆς μας τὸ μόνον μέτρον, διότι ὡς πρὸς τὸ μέλλον εἴμεθα ὅλοι ἀθάνατοι, ὡς καὶ αὐτὸς ὁ Θεός.

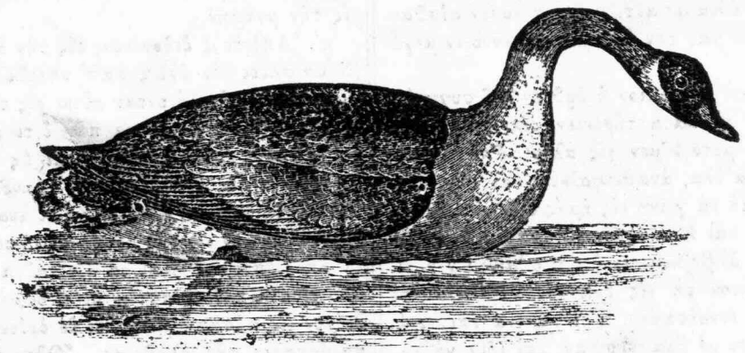

ΧΗΝ ΚΑΝΑΔΑ.

Η ΑΜΕΡΙΚΑΝΗ αὕτη Χὴν, Ἀγρία κοινῶς καλουμένη εἰς τὰς Ἡνωμένας Πολιτείας, ὑπὸ δὲ τῶν συγγραφέων Καναδία, εἶναι ὄρνις ἀποδημητικὴ, μεταβαίνουσα κατὰ τὴν ὥραν τοῦ ἐνιαυτοῦ ἀπὸ τὰ θερμότερα εἰς τὰ ψυχρότατα μέρη τοῦ νέου κόσμου. Κοπάδια παμμεγέθη, σχεδὸν ὡς οἱ γέρανοι διατεταγμένα, βλέπονται, κατὰ τὸ ἔαρ καὶ τὸ φθινόπωρον, ταχέως ἐξακολουθοῦντα τὸν πρὸς ἄρκτον ἢ μεσημβρίαν δρόμον των. Συνήθως πετοῦν ὑψηλότατα· παρετηρήθη δὲ ὅτι ἔχουν διωρισμένα περάσματα καὶ ἀναπαυτήρια, εἰς τὰ ὁποῖα προσφεύγουν ἐτησίως κατὰ τὸ διάστημα τῶν μετοικεσιῶν τούτων, εἰς ἄλλα μὲν καὶ τὸ ἔαρ καὶ τὸ φθινόπωρον, εἰς ἄλλα δὲ μόνον τὸ ἔαρ.

Περὶ τῶν ἕξεων καὶ τοῦ κυνηγίου τῆς χηνὸς ταύτης ἱστοροῦνται πολλὰ περίεργα.

Εἰς τὰς παρὰ τὸν Ὑδσόνειον Κόλπον ἐρήμους σχεδὸν χώρας τῆς Βορείου Ἀμερικῆς, αἵτινες μόνον προϊὸν ἐξαγώγιμον ἔχουν τὰς τῶν ζώων μηλωτὰς, προθύμως ἀναμένουν καὶ ἀσμένως ὑποδέχονται τὸ πτηνὸν τοῦτο οἱ τὰς ἐλώδεις καὶ δασώδεις περιοχὰς κατοικοῦντες ἐντόπιοι, οἵτινες ἀπ' αὐτὸ ὡς ἐπιτοπλεῖστον ζωοτροφοῦνται εἰς τὸ διάστημα τοῦ καλοκαιρίου. Κατὰ πρῶτον φαίνονται κοπάδια ἐξ εἴκοσι ἢ τριάκοντα χηνῶν, τὰ ὁποῖα ευκόλως δελεάζουν οἱ κυνηγοὶ, τὴν κραυγὴν αὐτῶν μιμούμενοι. Τόσον δὲ συχνὰ φονεύονται δύο, τρεῖς, ἢ καὶ περισσότεραι διὰ μιᾶς βολῆς, ὥστε ἡ μία συνήθως τιμᾶται ὅσον ἡ πυρίτις καὶ τὰ σφαίρια ἑνὸς κρότου. Τῆς διὰ τὸ ἐμπόριον τῶν μηλωτῶν ἐκεῖσε καταστημένης Ἀγγλικῆς συντροφίας λαμβάνει καθημέραν ἕκαστος δοῦλος πρὸς ζωοτροφίαν του μίαν χῆνα, καθ' ὅλον τὸ διάστημα τοῦ καλοκαιρίου· ζυγίζει δὲ αὕτη, ὅταν ἦναι παχεῖα, τέσσαρας ὀκάδας, καὶ κρίνεται ἰσότιμος τριῶν νησσῶν. Περὶ τὰς τρεῖς ἑβδομάδας μετὰ τὴν πρώτην αὐτῶν ἐμφάνισιν, διασκορπίζονται ἀνὰ ζεύγη αἱ Κανάδιαι χῆνες καθ' ὅλην τὴν περιοχὴν, τὴν μεταξὺ τοῦ πεντηκοστοῦ καὶ ἑξηκοστοῦ ἑβδόμου παραλλήλου, διὰ νὰ γεννήσωσιν, ἐνταυτῷ ἀποσυρόμεναι ἀπὸ τοὺς αἰγιαλοὺς τοῦ Ὑδσονείου Κόλπου. Σπανίως ἢ οὐδέποτε τυχαίνουν ἐπὶ τῶν παραλίων τῆς Ἀρκτικῆς Θαλάσσης. Τὸν Ἰούλιον, ἀφοῦ οἱ νεοσσοὶ ἐκλεπισθῶσιν, ἀλλάσσουν οἱ γονεῖς τὰ πτερὰ, καὶ, μὴ δυνάμενοι νὰ πετάξωσι, φονεύονται παμπληθεὶ ἐπὶ τῶν ποταμῶν καὶ λιμνῶν. Ὅταν διώκωνται ὑπὸ μονοξύλου, ἠναγκασμέναι συνεχῶς νὰ δύωσιν, ἀποκάμνουν ταχέως, καὶ διευθύνονται πρὸς τὴν ξηρὰν, μὲ σκοπὸν νὰ κρυφθῶσιν· ἀλλὰ μὴ οὖσαι ταχύποδες, εὐκόλως θηρεύονται ἀπὸ τοὺς διώκτας των. Τὸ δὲ φθινόπωρον συναθροίζονται πάλιν ἀνὰ κοπάδια ἐπὶ τῶν αἰγιαλῶν τοῦ Ὑδσονείου Κόλπου διὰ τρεῖς ἢ τέσσαρας ἑβδομάδας πρὸ τῆς μεσημβρινῆς αὐτῶν ἀναχωρήσεως.

Κυριωτέραν τροφὴν ἔχουν αἱ ὄρνεις αὗται βοτάνας, φύκη ἁπαλὰ, καὶ σπάρτου τινὸς ῥίζας. Τὴν ἄνοιξιν τρώγουν κόκκους φυτῶν, τοὺς ὁποίους σκέπουσα ἡ χιὼν διαφυλάττει καθ' ὅλον τὸν χειμῶνα. Γεννῶσι δ' ἓξ ἢ ἑπτὰ ὠὰ, πρασινωποῦ λευκοῦ χρώματος, εἰς φωλεὰς ἀτέχνως κατεσκευασμένας ὡς ἐπιτοπλεῖστον καταγῆς· τινὲς ὅμως ἐναποθέτουν τὰ ὠὰ των ἐπὶ δένδρων εἰς τὰς παρητημένας φωλεὰς κοράκων ἢ ἁλιαέτων. Εἰς μέρη πολὺ μεταξὺ των ἀπέχοντα εὑρέθησαν γεννῶντα τὰ πτηνὰ ταῦτα· πιθανὸν ὡς τριάκοντα μοίρας πλάτους νὰ ἐκτείνεται ὁ τόπος τῆς γεννήσεώς των. Τὸν χειμῶνα εὑρίσκονται ἱκανὰ πλησίον τῆς Φιλαδελφείας τῶν Ἡνωμένων Πολιτειῶν, τὸ δὲ φθινόπωρον κυνηγοῦνται εἰς τὴν παραλίαν.

Ἀξιοπαρατήρητον εἶναι πόσον ὠφελοῦν τὸν ἄνθρωπον αἱ χῆνες αὗται. Οἱ διατρίβοντες περὶ τὸ ἐμπορικὸν κατάστημα τοῦ Ὑδσονείου Κόλπου, ἐκτὸς τῶν ὅσας τρώγουν τὸ καλοκαίριον, φυλάττουν καὶ τὸν χειμῶνα, ἀπ' αὐτὰς ὡς ἐπιτοπλεῖστον διὰ ζωοτροφίαν ἐξαρτώμενοι· εἰς καλοὺς χρόνους λέγεται ὅτι φονεύονται 3000 ἢ 4000, καὶ διατηροῦνται εἰς πάγον μετὰ τῶν πτερῶν· τὸ κρέας των εἶναι χυμῶδες καὶ θρεπτικόν. Ἀξίζουν δὲ καὶ τὰ πτερά των ὡς ἐμπορικὸν εἶδος. Εἰς τὴν Ευρώπην ὑπάρχει πρὸ πολλοῦ ἥμερος ἡ ὄρνις αὕτη, εἰς τὴν Γαλλίαν καὶ Ἀγγλίαν κατεξαίρετον, ὅπου γεννᾷ ἐλευθέρως, καὶ εἶναι μέγας στολισμός. Ὁ Βυφφὼν λέγει ὅτι συνεγίννα μὲ τοὺς κύκνους εἰς τὴν Ουερσαλλίαν· συγγενᾷ δὲ καὶ μὲ τὴν κοινὴν χῆνα. Αἱ τοῦ δευτέρου μίγματος λέγεται ὅτι ἔχουν κρέας πολὺ νοστιμώτερον παρὰ τὸ τῆς οἰκιακῆς χηνὸς ἄμικτον γένος.

ΜΑΤΑΙΟΠΟΝΙΑ.

Εἰς ὅλους τοὺς αἰῶνας ἐπεκράτησε κατὰ τὸ μᾶλλον καὶ ἧττον ἡ ἀγάπη τοῦ κατορθόνειν πράγματα δυσκολώτατα μὲν, πλὴν καὶ ἀνωφελέστατα. Ὀλίγα τινὰ ἐκ τούτων ἀναφέρομεν πρὸς ψυχαγωγίαν τοῦ ἀναγνώστου.

Εἰς ἀριθ. 285 τῶν Φιλοσοφικῶν Πράξεων (Philosophical Transactions) ἱστορεῖ ὁ Δόκτωρ Ὄλιβερ, ὅτι ἴδεν αὐτὸς ὁ ἴδιος πυρῆνα κερασίου, τὸ 1687, ἐπὶ τοῦ ὁποίου ἦσαν γεγλυμμέναι ἑκατὸν εἰκοσιτέσσαρες κεφαλαὶ τόσον καθαρὰ, ὥστε ὁ γυμνὸς ὀφθαλμὸς ἠμπόρει νὰ διακρίνῃ τὰς εἰς Πάπας, αὐτοκράτορας, καὶ βασιλεῖς ἀνηκούσας, ἀπὸ τὰς μίτρας καὶ τοὺς στεφάνους των. Ἠγοράσθη εἰς τὴν Προυσσίαν διὰ τριακοσίας λίτρας στηρλίνας, ἀπεκεῖ δὲ μετεκομίσθη εἰς τὴν Ἀγγλίαν, ὅπου ἐλογίζετο πρᾶγμα τόσον πολύτιμον, ὥστε οἱ κληρονόμοι κατήντησαν ποτὲ εἰς τὰ δικαστήρια περὶ αὐτοῦ.

Ἀναβαίνοντες εἰς αἰῶνας πολὺ μᾶλλον ἀπομεμακρυσμένους, εὑρίσκομεν ὅτι ὁ Μερμεκίδης κατεσκεύασεν ἅμαξαν ἐλεφαντίνην τόσον μικρὰν, ὥστε μυῖα ἠδύνατο μὲ τὴν πτέρυγά της νὰ καλύπτῃ αὐτήν· καὶ προσέτι πλοῖον, ἐκ τῆς αὐτῆς ὕλης, δυνάμενον νὰ κρυφθῇ ὑπὸ τὴν πτέρυγα μελίσσης. Ὁ Πλίνιος ἱστορεῖ, ὅτι ἡ Ἰλιὰς τοῦ Ὁμήρου ἐγράφη εἰς διάστημα τόσον μικρὸν, ὥστε κάρυον τὴν ἐχωροῦσεν· ὁ δ' Αἰλιανὸς ἀναφέρει τεχνίτην, γράψαντα δίστιχον μὲ χρυσᾶ γράμματα, καὶ εἰς τὸ φλούδιον ἑνὸς κόκκου σιταρίου περικλείσαντα αὐτό.

Εἰς τὴν Ἀγγλίαν, ἐπὶ τῆς βασιλίσσης Ἐλισάβετ, ὁ Πέτρος Βάλης (Peter Bales) κατώρθωσε ν' ἀντιγράψῃ ὁλόκληρον τὴν ἁγίαν Γραφὴν εἰς τρόπον, ὥστε περιείχετο εἰς ἓν μέγα κάρυον, ἰσομέγεθες μὲ αὐγὸν ὄρνιθος· ἡ μικρὰ Γραφὴ αὕτη, ἥτις ἐχωροῦσεν εἰς τὸ κάρυον, εἶχε τόσα φύλλα, ὅσα ἡ μεγάλη Γραφή· καὶ εἰς ἕκαστον ἀπὸ τὰ μικρὰ φύλλα ἀντέγραφεν ὅσον περιεῖχεν ἕκαστον ἀπὸ τὰ μεγάλα. Μᾶς λέγεται ὅτι χιλιάδες ἴδαν τὸ θαυμάσιον τοῦτο κατόρθωμα.

Ἱστοροῦνται καὶ ἄλλα πολλὰ τοιαῦτα, τὰ ὁποῖα δεικνύουν ἐκ τοῦ ἑνὸς μέρους τί δύναται ἡ ἐπιμονὴ νὰ κατορθώσῃ, μᾶς λυποῦν δ' ἐκ τοῦ ἄλλου ὅτι τόση φιλοπονία καὶ τόση δύναμις ἐξωδεύθησαν εἰς μάτην.

ΠΕΡΙ ΤΗΣ ΑΝΑΣΤΑΣΕΩΣ ΤΟΥ ΧΡΙΣΤΟΥ.

ΘΕΙΟΝ ΑΡΧΕΤΥΠΟΝ.

11. Μαρία δὲ εἱστήκει πρὸς τὸ μνημεῖον κλαίουσα ἔξω· ὡς οὖν ἔκλαιε, παρέκυψεν εἰς τὸ μνημεῖον.

12. Καὶ θεωρεῖ δύο ἀγγέλους ἐν λευκοῖς καθεζομένους, ἕνα πρὸς τῇ κεφαλῇ, καὶ ἕνα πρὸς τοῖς ποσὶν, ὅπου ἔκειτο τὸ σῶμα τοῦ Ἰησοῦ.

13. Καὶ λέγουσιν αὐτῇ ἐκεῖνοι· Γύναι, τί κλαίεις; Λέγει αὐτοῖς· Ὅτι ἦραν τὸν Κύριόν μου, καὶ οὐκ οἶδα ποῦ ἔθηκαν αὐτόν.

14 Καὶ ταῦτα εἰποῦσα, ἐστράφη εἰς τὰ ὀπίσω, καὶ θεωρεῖ τὸν Ἰησοῦν ἑστῶτα· καὶ οὐκ ᾔδει ὅτι ὁ Ἰησοῦς ἐστι.

15. Λέγει αὐτῇ ὁ Ἰησοῦς· Γύναι, τί κλαίεις; τίνα ζητεῖς; Ἐκείνη, δοκοῦσα ὅτι ὁ κηπουρός ἐστι, λέγει αὐτῷ· Κύριε, εἰ σὺ ἐβάστασας αὐτὸν, εἰπέ μοι ποῦ αὐτὸν ἔθηκας· κἀγὼ αὐτὸν ἀρῶ.

16. Λέγει αὐτῇ ὁ Ἰησοῦς· Μαρία· Στραφεῖσα ἐκείνη, λέγει αὐτῷ· Ῥαββουνί· ὃ λέγεται, Διδάσκαλε.

17. Λέγει αὐτῇ ὁ Ἰησοῦς· Μή μου ἅπτου, οὔπω γαρ ἀναβέβηκα πρὸς τὸν πατέρα μου· πορεύου δὲ πρὸς τοὺς ἀδελφούς μου, καὶ εἰπὲ αὐτοῖς· Ἀναβαίνω πρὸς τὸν πατέρα μου καὶ πατέρα ὑμῶν, καὶ Θεόν μου καὶ Θεὸν ὑμῶν.

Πρὸς εὐχαρίστησιν τῆς περιεργείας τῶν ἀναγνωστῶν μας καταχωρίζομεν τρεις διαφόρους μεταφράσεις τῶν προηγουμένων ἐδαφίων.

ΠΑΛΑΙΑ ΧΥΔΑΙΚΗ ΜΕΤΑΦΡΑΣΙΣ.

11. Καὶ ἡ Μαρία ἐστέκουνταν ἔξω εἰς τὸ μνῆμα, καὶ ἔκλαιεν· ὡσὰν ἔκλαιε λοιπὸν, ἐπαράσκυψεν εἰς τὸ μνῆμα.

12. Καὶ βλέπει δύο ἀγγέλους ὁποῦ ἐκάθουνταν μὲ ἄσπρα φορέματα, ἕνα εἰς τὴν κεφαλὴν, καὶ ἕνα εἰς τὰ ποδαρια, ἐκεῖ ὁποῦ ἐκείτουνταν τὸ κορμὶ τοῦ Ἰησοῦ.

13. Καὶ λ'γουν της ἐκεῖνοι· Ὦ γυναῖκα, τί κλαίεις; Λ'γει τους· Ὅτι ἐσήκωσαν τὸν Αὐθέντην μου, καὶ δὲν ἴξερω ποῦ τὸν ἔβαλαν.

14. Καὶ ὡσὰν εἶπεν ἐτοῦτα, ἐγύρισεν ὀπίσω, καὶ βλέπει τὸν Ἰησοῦν ὅπου ἔστεκε· καὶ δὲν ἴξευρεν ὅτι εἶναι ὁ Ἰησοῦς.

15. Λ'γει της ὁ Ἰησοῦς· Ὦ γυναῖκα, διατί κλαίεις; τίνα ζητᾷς;

ΜΕΤΑΦΡΑΣΙΣ ΙΑΡΙΩΝΟΣ.

11. Ἡ δὲ Μαρία ἔστεκεν ἔξω ἀπὸ τὸ μνῆμα, καὶ ἔκλαιε· καὶ ἐν ᾧ ἔκλαιεν, ἔκυψεν εἰς τὸ μνῆμα.

12. Καὶ εἶδε δύο ἀγγέλους μὲ λευκὰ (φορέματα), οἱ ὁποῖοι ἐκάθηντο, ὁ εἷς εἰς τὴν κεφαλὴν, καὶ ὁ ἄλλος εἰς τὰ ποδάρια, ὅπου ἦτο τεθειμένον τὸ σῶμα τοῦ Ἰησοῦ.

13. Καὶ ἐκεῖνοι τῇ εἶπον· Γύναι, διατί κλαίεις; Λέγει εἰς αὐτούς· Διότι ἐπῆραν τὸν Κύριόν μου, καὶ δὲν ἠξεύρω ποῦ τὸν ἔβαλον.

14. Ἀφοῦ εἶπεν αὐτοὺς τοὺς λόγους, ἐγύρισεν ὀπίσω, καὶ εἶδε τὸν Ἰησοῦν στεκόμενον, δὲν ἤξευρεν ὅμως ὅτι ἦτον ὁ Ἰησοῦς.

15. Καὶ ὁ Ἰησοῦς τῇ εἶπε· Γύναι, διατί κλαίεις; ποῖον ζητεῖς; Ἐκείνη, λογαριάζωντας ὅτι εἶναι ὁ περιβολάρης, τοῦ λέγει· Αὐθέντη, ἐὰν ἐσὺ τὸν ἐπίασες, εἰπέ μου ποῦ τὸν ἔβαλες· καὶ ἐγὼ θέλω τὸν σηκώσει.

ΜΕΤΑΦΡΑΣΙΣ ΒΑΜΒΑ.

11. Ἡ δὲ Μαρία ἐστέκετο πλησίον τοῦ μνημείου κλαίουσα ἔξω· καὶ ἐνῷ ἔκλαιεν, ἔσκυψεν εἰς τὸ μνημεῖον.

12. Καὶ βλέπει δύο ἀγγέλους μὲ λευκὰ ἱμάτια καθημένους, ἕνα εἰς τὴν κεφαλὴν καὶ ἕνα εἰς τοὺς πόδας, ἐκεῖ ὅπου ἐκοίτετο τὸ σῶμα τοῦ Ἰησοῦ.

13. Καὶ λέγουν εἰς αὐτὴν ἐκεῖνοι, Γύναι, διατί κλαίεις; Λέγει εἰς αὐτοὺς, Διότι ἐσήκωσαν τὸν κύριόν μου, καὶ δὲν ἐξεύρω ποῦ ἔθεσαν αὐτόν.

14. Καὶ ἀφοῦ εἶπε ταῦτα, ἐστράφη εἰς τὰ ὀπίσω, καὶ θεωρεῖ τὸν Ἰησοῦν στεκόμενον, καὶ δὲν ἤξευρεν ὅτι εἶναι ὁ Ἰησοῦς.

15. Λέγει εἰς αὐτὴν ὁ Ἰησοῦς, Γύναι, διὰ τί κλαίεις; ποῖον ζητεῖς; Ἐκείνη, νομίζουσα ὅτι εἶναι ὁ κηπουρὸς, λέγει εἰς αὐτὸν, Κύριε, ἐὰν σὺ τὸν ἐσήκωσες, εἰπέ με ποῦ ἔθεσες αὐτὸν, καὶ ἐγὼ θέλω σηκώσει αὐτόν.

16. Λέγει εἰς αὐτὴν ὁ Ἰησοῦς, Μαρία· Ἐκείνη στραφεῖσα, λέγει εἰς αὐτὸν, Ῥαββουνὶ, τὸ ὁποῖον θέλει νὰ εἴπῃ, Διδασκαλε.

17. Λέγει εἰς αὐτὴν ὁ Ἰησοῦς, Μὴ μὲ ἐγγίζῃς· διότι ἀκόμη δὲν ἀνέβην πρὸς τὸν Πατέρα μου· ἀλλ' ὕπαγε εἰς τοὺς ἀδελφούς μου, καὶ εἰπὲ εἰς αὐτούς· Ἀναβαίνω πρὸς τὸν Πατέρα μου καὶ Πατέρα σας, καὶ Θεόν μου καὶ Θεόν σας.

Ἀς μᾶς συγχωρηθῇ νὰ ἐπισυνάψωμεν ἐδῶ ὀλίγα τινὰ περὶ τῆς Ἀναστάσεως τοῦ Χριστοῦ, ἥτις εἶναι ὁμολογουμένως ἡ ἀρχὴ καὶ βάσις τῆς Χριστιανικῆς θρησκείας.

Οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ διεκήρυξαν, ὅτι ἀνέστη, καὶ ὅτι μετὰ τὴν ἀνάστασιν διέτριψεν ἐπὶ γῆς τεσσαράκοντα ἡμέρας. Τοῦτο ἢ ἀληθὲς ἦτον ἢ ψευδές. Ἂν ἦτο ψευδὲς, τί παρεκίνησε τοὺς Ἀποστόλους νὰ τὸ εἴπωσιν; Ἡ ἐλπὶς τάχα κέρδους ἢ τιμῆς; Ἀλλ' ἐκ τοῦ ἐναντίου, διακηρύττοντες τὴν Ἀνάστασιν, ἔσυραν καθ' ἑαυτῶν τὸν διωγμὸν καὶ τὴν πλέον ἄσπονδον ἔχθραν τῶν Ἰουδαίων καὶ Ῥωμαίων, καὶ τέλος ἐξ αἰτίας τοῦ κηρύγματος αὐτοῦ ἐθανατώθησαν. Δύναταί τις νὰ πιστεύσῃ, ὅτι χάριν τοῦ ψεύδους ἤθελαν ἐπιμείνειν καθ' ὅλην τὴν ζωὴν αὐτῶν εἰς κακοπαθείας καὶ κινδύνους, καὶ μάλιστα ἐπισφραγίσειν τὴν πλάνην μὲ τὸ ἴδιον αὐτῶν αἷμα; Πολλοὶ μὲν ἀπέθαναν ὑπὲρ τῆς πίστεως αὐτῶν,—εἰς ὑπεράσπισιν δηλαδὴ τῶν ὅσα ἐφρόνουν ὅτι ἀληθεύουν,—οὐδεὶς ὅμως ὑπὲρ γνωστοῦ ψεύδους,—εἰς ἐπιβεβαίωσιν δηλαδὴ τῶν ὅσα ἐγνώριζεν ὅτι εἶναι ψευδῆ.

Ἀλλ' ἴσως εἴπῃ τις, Ναὶ μὲν, ἐπίστευαν οἱ Ἀπόστολοι ὅτι ὁ Χριστὸς ἀνέστη, ἀλλ' ἦσαν ἠπατημένοι. Πῶς ἦτο δυνατὸν ν' ἀπατηθῶσι; Τὴν σήμερον εἶναι δυνατὸν ν' ἀπατηθῶσι δώδεκα φρόνιμοι ἄνδρες εἰς τοιαύτην ὑπόθεσιν; Ὅτε κατὰ πρῶτον ἐφάνη εἰς τοὺς μαθητὰς μετὰ τὴν ἀνάστασιν, τινὲς αὐτῶν ἀμφίβαλλαν· 'Ἐδόκουν πνεῦμα θεωρεῖν,' λέγει ὁ Εὐαγγελιστὴς Λουκᾶς· ἀλλ' ἠμπόρουν πλέον ν' ἀμφιβάλλωσιν, ἀφοῦ τοὺς εἶπεν, 'Ἴδετε τὰς χεῖράς μου καὶ τοὺς πόδας μου, ὅτι αὐτὸς ἐγώ εἰμι· ψηλαφήσατέ με καὶ ἴδετε, ὅτι πνεῦμα σάρκα καὶ ὀστέα οὐκ ἔχει, καθὼς ἐμὲ θεωρεῖτε ἔχοντα;' Ἀπάτη οὐδόλως ἐχωροῦσε, καθότι διὰ πολλῶν σημείων ἀναντιρρήτων παρέστησεν ἑαυτὸν ζῶντα μετὰ τὸ πάθος του· συνέτρωγε καὶ συνέπινε, καὶ συμπεριπάτει καὶ συνδιελέγετο μετ' αὐτῶν ἡμέραν καὶ νύκτα, καὶ ἐβλέπετο ὑπ' αὐτῶν ἁπάντων ὄχι μίαν ἡμέραν ἢ μίαν ἑβδομάδα, ἀλλὰ τεσσαράκοντα ἡμέρας μετὰ τὴν αὐτοῦ ἀνάστασιν.

Ἐὰν δὲν ἀνέστη, τὸ νεκρὸν σῶμά του ἢ εὑρίσκετο ἀκόμη εἰς τὸν τάφον, ἢ τὸ εἶχαν κλεμμένον οἱ μαθηταί του. Ἂν εὑρίσκετο ἀκόμη εἰς τὸν τάφον, τί τάχα ἐμπόδισε τοὺς Ἰουδαίους νὰ τὸ ἐκβάλωσιν εἰς τὸ μέσον, νὰ καταισχύνωσι τοὺς διακηρύττοντας ὅτι ἀνέστη, καὶ νὰ πνίξωσι τὴν νέαν θρησκείαν εἰς τὰ σπάργανα; Ἂν ἐκ τοῦ ἄλλου μέρους εἶχαν αὐτὸ κλεμμένον οἱ μαθηταί του, ἡ θέα τοῦ νεκροῦ Κυρίου των δὲν ἤθελε σβέσειν πάντα σπινθῆρα ἐνθουσιασμοῦ; δὲν ἤθελε καταστρέψειν ὁλοτελῶς τὰς ἐλπίδας καὶ τὰ θάρρη των; Ἐνῶ ἐκοίτετο εἰς τὸν τάφον, σχεδὸν κατήντησαν εἰς ἀπελπισίαν, καὶ δειλία τοὺς ἐκυρίευσεν· ἐθρήνουν καὶ ἔκλαιαν· ἀλλὰ καθὼς ἀνέστη καὶ ἐφάνη εἰς αὐτοὺς, ἀνεμψυχώθησαν αἱ ἐλπίδες των. Ἡ διαγωγὴ αὐτῶν ἀπὸ τῆς ὥρας ἐκείνης ἑωσοῦ ἐμαρτύρησαν ὡς μαθηταί του, ἦτο τοιαύτη, ὁποίαν ἠθέλαμεν φυσικὰ περιμένειν ἀπὸ τοὺς γενομένους μάρτυρας αὐτόπτας συμβάντος τόσον ἐκπληκτικοῦ. Κατὰ τὴν παραγγελίαν τοῦ Κυρίου των, περιήρχοντο τὴν οἰκουμένην, διαδίδοντες τὴν θρησκείαν σταυρωθέντος καὶ ἀναστάντος Σωτῆρος. Διωκόμενοι, ἀπειλούμενοι, δαιρόμενοι, φυλακιζόμενοι, παντοιοτρόπως κακοπαθοῦντες, ἐπέμεναν μ' ὅλα ταῦτα δηλοποιοῦντες ὅτι ὁ Χριστὸς ἀνέστη, καὶ κατεγίνοντο ἀόκνως εἰς τῆς θρησκείας του τὴν ἐξάπλωσιν, ἑωσοῦ ἐθανατώθησαν ὑπὲρ αὐτοῦ.—Δὲν ἦτον ἄρα οὔτε πυρωμένης φαντασίας ἐνθουσιασμὸς ἢ ἀπάτη, οὔτε ψεῦδος προμελετημένον, ἀλλὰ γνῶσις ἀκριβεστάτη ὅτι ὁ Χριστὸς ἀνέστη, καὶ κατὰ συνέπειαν ὅτι ἀληθῶς ἦτον ὁ προσδοκώμενος Μεσσίας, ὁ Υἱὸς τοῦ Θεοῦ.

ΑΓΝΟΕΙΤΑΙ καὶ ποῦ ἐγεννήθη, καὶ ποῦ ἀπέθανεν ὁ τοῦ ἀρότρου ἐφευρετής· μ' ὅλον τοῦτο, αὐτὸς συνεισέφερε μᾶλλον εἰς τὴν εὐδαιμονίαν τοῦ κόσμου, παρ' ὅλον τὸ πλῆθος τῶν ἡρώων καὶ δορικτητόρων, οἵτινες κατέκλυσαν τὴν γῆν μὲ δάκρυα, καὶ ἐκόπρισαν αὐτὴν μὲ αἷμα, καὶ τῶν ὁποίων ἡ γέννησις, συγγένεια, καὶ ἀνατροφὴ μετεδόθησαν εἰς ἡμᾶς μ' ἀκρίβειαν καθαυτὸ ἀνάλογον τῆς ὁποίας ἐπροξένησαν βλάβης.

ΑΠΟΣΤΟΛΟΙ ΤΕΘΛΙΜΜΕΝΟΙ ΜΕΤΑ ΤΗΝ ΣΤΑΥΡΩΣΙΝ ΤΟΥ ΧΡΙΣΤΟΥ.—Ἐκ τοῦ νεοφανοῦς ποιήματος Ο ΜΕΣΣΙΑΣ, ὑπὸ Π. ΣΟΥΤΣΟΥ

ΜΑΤΘΑΙΟΣ.

Ἐπαταξαν οἱ τύραννοι τὸν ἀγαθὸν ποιμένα,
Καὶ μένουσι τὰ πρόβατα ἰδοὺ ἐσκορπισμένα.
Ἔτειναν τόξον ἐφ' ἡμᾶς, καὶ βέλος εἰς φαρέτραν
Ἡτοίμασαν· πλὴν ἔπεσεν αὐτὸ ἐπὶ τὴν πέτραν.

ΦΙΛΙΠΠΟΣ.

Φιλήσας τὸν παρέδωκας, ὦ μαθητὰ προδότα!
Ἀλλ' εἶπεν εἰς τὴν σπεῖράν σου αὐτὸς, Ἰσκαριῶτα!
'Αἱμάτων ἄνδρες, ἦλθετε ὡς εἰς αἱμάτων φίλον;
Ὡς εἰς λῃστὴν ἐξήλθετε μετὰ ξιφῶν καὶ ξύλων;'

ΠΕΤΡΟΣ κλαίων.

Ὦ μεταμέλεια πικρά! εἰς τοῦ ἀρχιερέως
Τὰς θύρας τὸν συνώδευσα μακρόθεν καὶ βραδέως.
Ἐν μέσῳ τῆς αὐλῆς πολλῶν εἰς πῦρ συγκαθημένων
Ἐκάθισα, τὸν θρῆνόν μου βαστάζων κεκρυμμένον.
Ἰδοῦσά με παιδίσκη τις μὲ εἶπε, 'Πῶς; λυπεῖσαι;
Μὴ μετὰ Ἰησοῦ καὶ σὺ τοῦ Γαλιλαίου εἶσαι;'
Καὶ τὸν ἠρνήθην τότε τρὶς, ὦ αἰωνία λύπη!
Κ' ἐνίκησαν τὴν πίστιν μου δειλῆς καρδίας κτύποι.
Καὶ μεταξὺ λαλοῦντός μου, φωνὴ ἀλεκτρυόνος
Ἠκούσθη· καὶ τῶν λόγων του ἐμνήσθην τότε μόνος.
Καὶ ὅτε πρὸς ἐμὲ αὐτὸς ἠτένισε τὸ βλέμμα,
Ἠσθάνθην εἰς τὰς φλέβας μου πηγνύμενον τὸ αἷμα,
Κ' ἐξῆλθον, κ' ἔκλαυσα πικρῶς.

ΘΩΜΑΣ.

Τὸν τῆς ὀδύνης δρόμον
Διῆλθε, φέρων τὸν σταυρὸν αὐτοῦ ἐπὶ τῶν ὤμων,
Κ' ἐβάδιζεν εἰς τὴν σφαγὴν, βαστάζων οὕτω μόνος
Τὸ ξύλον τῆς μελλούσης του φρικώδους ἀλγηδόνος.

ΒΑΡΘΟΛΟΜΑΙΟΣ.

Ὑπὸ τὸ βάρος τοῦ σταυροῦ ἀπηυδημένον ὅτε
Τὸν εἶδαν οἱ θεοστυγεῖς τῆς Ῥώμης στρατιῶται,
Εὑρόντες Σίμωνα τινὰ, τὸ ἔθνος Κυρηναῖον,
Εἰς τοῦτον ἐπιβάλλουσιν (ἀγγάρευμα ὡραῖον!)
Τὸν τίμιον αὐτοῦ σταυρὸν, κ' ἐν συρροῇ ἀνθρώπων
Πορεύονται εἰς Γολγοθὰ, τὸν τοῦ Κρανίου τόπον.

ΑΝΔΡΕΑΣ.

Τὸν ἠκολούθουν κλαίουσαι, καὶ πλήττουσαι τὰ στήθη
Γυναῖκες· εἶπε δὲ αὐτὸς λαλήσας εἰς τὰ πλήθη·
'Γυναῖκες Ἱερουσαλὴμ! μὴ δι' ἐμὲ θρηνεῖτε·
Τὰ τέκνα σας, καὶ σᾶς αὐτὰς, ἐλεεινολογεῖτε.
Μακάριοι αἱ ἄνυμφοι, κ' εἰσέτι θυγατέρες,
Κ' οἱ μὴ θηλάσαντες μαστοὶ, κ' αἱ ἄγονοι γαστέρες.
Ἰδοὺ ἀνέβης τὰ βουνὰ, καὶ τρέχεις, νέα κόρη!
Καὶ λέγεις, βουνὰ πέσετε, καλύψατέ με ὄρη.
Τὸ καρποφόρον στέλεχος ὁ σίδηρος ἂν δρέπῃ,
Τί τὸ ξηρὸν καὶ ἄκαρπον νὰ περιμένῃ πρέπει;'

ΙΑΚΩΒΟΣ Ο ΤΟΥ ΖΕΒΕΔΑΙΟΥ.

Τῆς φοβερᾶς σταυρώσεως τοὺς πόνους ὑποφέρων,
Ἐπὶ τοῦ ξύλου ἔβλεπε καὶ βλασφημοῦν καὶ χαῖρον
Τὸ πλῆθος τῶν δημίων του, κ' εἰς κλῆρον πρὸ ποδῶν του
Ὁ ἅγιος ἐτίθετο καὶ ἄῤῥαφος χιτών του.

ΙΩΑΝΝΗΣ.

Παρίστατο εἰς τὸν σταυρὸν αὐτοῦ δακρυῤῥοοῦσα
Ἡ μήτηρ του, τὸ αἷμά του τὸ ῥέον θεωροῦσα·
Ἐκείνην δὲ κ' ἐμὲ ἰδὼν, πρὸς ταύτην εἶπε, 'Γύναι!
Αὐτὸς υἱός σου·' κ' εἰς ἐμὲ, 'Πλησίον ταύτης μεῖνε.'

ΜΑΤΘΑΙΟΣ.

Τὸ φοβερὸν μυστήριον λαμπρῶς καὶ παραδόξως
Ἐτελειοῦτο· ἔκραξε, 'Διψῶ·' καὶ ἰδοὺ ὄξος.
Λαβὼν τὸ ὄξος, ἔκραξεν ὁ Ἰησοῦς καὶ πάλιν,
'Τετέλεσται!' κ' ἐξέπνευσε, φωνὴν ἀφεὶς μεγάλην.

ΙΩΑΝΝΗΣ μετ' ἐνθουσιασμοῦ.

'Τετέλεσται!' τῆς λέξεως τὸ ὕψος ἐννοεῖτε;
Ὁ Ἰησοῦς ἐκ τοῦ σταυροῦ τὰ ἔθνη ἐνθυμεῖται,
Καὶ λέγει, Ἐξετέλεσα καὶ τὸν προορισμόν μου,
Κ' ἐκένωσα ὑπὲρ ὑμῶν πᾶν τὸ ποτήριόν μου.
Τετέλεσται! πεπλήρωται τῆς γῆς ἡ ἀνομία,
Ἀλλ' ἐνταυτῷ τετέλεσται ἡ ἀνθρωποθυσία,
Ἡ πλάνη, ὁ δεσποτισμὸς, ἐθνῶν ἡ βαρβαρότης,
Καὶ ἄρχεται ἀλήθεια, φιλότης καὶ ἰσότης.
Τετέλεσται! ὡς μέθυσος ἡ γῆ δὶς, τρὶς ἐσείσθη,
Καὶ τ' ὄμμα τὸ οὐράνιον ὁ ἥλιος ἐσβύσθη,
Καὶ οἱ νεκροὶ ἀνήρχοντο εἰς τὴν ἁγίαν πόλιν.
Φεῦ! τότε τὴν συντέλειαν τοῦ κόσμου βλέπων ὅλην,
Τετέλεσται, τετέλεσται! παράφρων κ' ἐν ἐκστάσει
Ἐφώναξα πλανώμενος εἰς τὰ πλησίον δάση.

ΤΑΧΥΤΗΣ ΠΤΗΝΩΝ.—Γερμανική τις ἐφημερὶς, πραγματευομένη περὶ τῆς ταχύτητος διαφόρων πτηνῶν, λέγει, 'Ὁ γὺψ ἐμπορεῖ νὰ πετάξῃ πρὸς 150 μίλια τὴν ὥραν· ἄγριαι χῆνες πρὸς 90· ἡ κορώνη πετᾷ 25 μίλια, αἱ δὲ χελιδόνες 92 μίλια. Λέγεται ὅτι ἱέραξ τις εὑρέθη εἰς Μάλταν 24 ὥρας μετὰ τὴν ἐκ Φονταιν-βλὼ ἀναχώρησιν τοῦ Ἐρρίκου Δ'. Ἂν τοῦτο ἀληθεύῃ, ὁ ὄρνις πρέπει νὰ ἐπέτα διὰ 24 ὥρας πρὸς 57 μίλια τὴν ὥραν, χωρὶς νὰ σταθῇ οὔτε στιγμὴν καθ' ὅλον τὸ διάστημα.'

ΑΣΦΑΛΕΣ εἶναι πάντοτε νὰ μανθάνωμεν καὶ ἀπὸ τοὺς ἐχθρούς μας· κινδυνῶδες ὅμως νὰ διδάσκωμεν καὶ αὐτοὺς μας τοὺς φίλους.

ΟΤΑΝ δὲν ἔχῃς τὶ νὰ εἴπῃς, μὴ λέγῃς τίποτε· ἀσθενὴς ἀπολογία ἐνδυναμόνει τὸν ἐχθρόν σου, ἡ δὲ σιωπὴ βλάπτει ὀλιγώτερον τῆς κακῆς ἀποκρίσεως.